

Izhaja vsak torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemani ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 10 K, polletno 5 K in šetrletno 250 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Lehan na Verdijevega tekalistu po 8 vin.

GORICA

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. L. Lukežič).

VOLIVCI!

Ravnokar je izfrčal iz Gabrščekove tiskarne v Gorici in se v tisočih iztisih razširil po vseh goriško-slovenskih pokrajinah oklic na volivce, ki ni od nikogar podpisan in kaže samo po svoji robato-lažnjivi in obrekljivi vsebini — umazan vir, iz katerega izhaja. Ta oklic ima vrednost nesramnega pamfleta ali anonimnega pisma; znani **Nekdo**, kojega stara navada je napadati svoje nasprotnike z lažmi, obrekovanjem in terorizmom, strelja izza grma in meri s svojimi strupenimi puščicami v prvi vrsti na dr. Gregorčiča in prof. Berbuča — potem pa na celo našo stranko. — Poštenjak je skrbno skrnil svoje ime in celo tiskarna je pod oklicem tako drobno tiskana, da je s prostim očesom skoro ni zaslediti — in tako je junaško nakopičil celo gromado izmišljotin, lažij in obrekovanj ter jih neposredno pred volitvami zabrusil volivcem v oči, da jim zatemni vid, jih zbega in preplaši; on pa — prefrigani ribič, da bode v motni vodi ribaril sebi in svoji bankerotni stranki v prilog.

Kakor ni častno brezimno napadati, tako bi bilo tudi malo častno odvracati take brezimne napade. Toda, da vsaj v nekaterih točkah pokažemo obrekljivce in lažnjivce v pravi luči, zdi se nam potrebno, da proti tem napadom navedemo nekatera dejstva, po katerih bodo volivci lahko sami sodili, koliko vere je dati temu brezimnemu oklicu.

Liberalci zvezani z Lahi!

Liberalci in agrarci v nesramnem pamfletu lažejo o zvezi naših poslancev z Lahi. — To je čisto iz trte izvito, res pa je, da so se naši slovenski liberalni agrarci ravno te dni zvezali z laškimi liberalci proti našim kandidatom, proti lastnim bratom. In sedaj vpijejo in kriče o izdajstvu naših poslancev. Ravno tisti, ki izdajstvo očitajo našim poslancem, so se sami zvezali z Lahi in izdali Slovence.

Kdo je kriv neuspehov?

Liberalni agrarci dolže naše bivše deželne poslance raznih neuspehov. Resnica je, da se Slovencem od strani laške večine deželnega zbora in odbora **godi krivica**. Naši poslanci so hoteli Lahe prisiliti, da dajo Slovencem, kar jim gre. Zo so hoteli doseči s tem, da so se odstranili iz deželnega zbora, vsled česar ta ni mogel več zborovati. Lahi in vlada so se hoteli že vdati; a poglavar liberalcev je v odločilnem trenutku izjavil, da gre nazaj v zbornico.

S tem pa, da je bil le en slovenski poslanec navzoč v zbornici, so **Lahi lahko zborovali in sklepali**, kar so hoteli. **Liberalci so torej krivi krivic**, ki se gode Slovencem od laške strani. Vkljub temu pa so naši poslanci delali in storili, kar so mogli; med tem ko so liberalci pri užitnini hoteli **ogoljufati in so tudi ogoljufali davkoplačevalce za milijone kron**. Zato pa je tudi nesramna laž, kar piše „Naš Glas“, da so naši poslanci imeli 18 let moč v rokah. Že na tej laži se spozna lažnjivce. Agrarci in liberalci hočejo pomagati kmetu, pa imajo skoro same oderuhe med seboj.

Druge laži.

V tem pamfletu trdi brezvestni obrekovalec, da je v zadnjih dneh sprejel dež. odbor tretjega laškega tajnika. Ta vest je popolnoma **neresnična**, deželni odbor **ni razpravljajl in ne imenoval** v zadnjem času nobenega uradnika, in tudi ne „**tretjega laškega tajnika**“.

Kako nesramno farba pamfletist občinstvo, razvidno je tudi iz tega, da trdi, da so znašale potrebščine za l. 1906 ogromno vsoto **1,900.000 K**. To se drzne trditi slepar v očigled dejstvu, da imajo vsi župani in uradi uradno poročilo v rokah, iz katerega razvidi vsakdo na strani 42, da so proračunjene **potrebščine za l. 1906 le 1,429.119 K**. Ta znesek je le v proračunu, a izdatek je navadno precej manjši od proračuna, kar kaže končni izdatek za l. 1905, ki znaša le **1,201.454 K**, dasi je bil višje proračunjen.

Nesramno je pa od pamfletarja, da se upa na dan celo z **užitnino**. Pisun ve pač predobro, da sta dr. Tuma in A. Gabršček oškodovala državo, deželo in občine s svojim delovanjem proti užitnini **za milijone kron**. Le leta 1905 in 1906 bi bila znašala škoda

1,171.000 kron

ako bi se ne bilo posrečilo našim poslancem iztrgati način pobiranja zakupnikom.

Kar je pamfletist tukaj nakopičil lažij in obrekovanj, bilo je vže večinoma v „Soči“ z razliko, da brezimec sedaj vse obrekovanje povečuje.

„Gorica“ je vže vse te laži ovrgla. Sicer pa so bili v deželni hiši **tri je liberalci, zakaj so ti vedno molčali**, ko so se razpravljali v zbornici proračun in obračuni?

Če je kje dokazano, da bi bilo slovensko ljudstvo zelo osleparjeno, ko bi volilo napredno-agrarne kandidate, je popolnoma dokazano s tem pamfletom!

Ne volite mož, ki hočejo postati poslanci s pomočjo laži! Oddajte svoje glasove možem poštenjakom, ki jih priporoča „Slovenska Ljudska Stranka“! Ti so:

Splošna skupina, 2. marca:

**DR. ANTON BRECELJ, ZDRAVNIK V GORICI;
DR. FRANC PAVLETIČ, ODVETNIK V GORICI;
JOŽEF FON, DRŽAVNI POSLANEC V GORICI.**

Kmečke občine goriške okolice, 4. marca:

**Ivan Berbuč, deželni odbornik v Gorici;
Anton Klančič, župan v Podgori;
Miha Zega, posestnik v Kanalu.**

Kmečke občine tolminske, dne 4. marca:

**Dr. Anton Gregorčič, državni poslanec v Gorici;
Anton Kosmač, župan v Cerknem.**

V skupini trgov, 6. marca:

LEOPOLD JONKO, VELEPOSESTNIK V BOVCU.

S. L. S. je vredna zaupanja ljudstva.

Zgodovina strankarskega razvoja med goriškimi Slovenci je priča gore-njemu stavku. Desetletja je teklo politično življenje našega ljudstva v okvirju edinosti. „Sloga“ je dajala cilje našim težnjam ter iskala potov, po katerih bi prišli do njih. Osebna nasprotstva, ki so se včasih pojavljala, se niso utrdila do stalnih strankarskih razmerij — manjkalo je še ločitve v načelih. A tudi ta načelna ločitev je prišla, mnogo prej nego dejaskalo ločitev v politične stranke. Načelno smo bili že davno ločeni, ko smo v dejanski politiki še vedno združeno marširali. To je bilo zlo za kat. narod. politično stvar na Goriškem, in posledice tega zla občuti še sedaj S. L. S. A tako samozatajevanjevanje stranke mora biti zanj v očeh našega ljudstva s ičajno spričevalo. Koristi stranke so že davno klicale po ločitvi, po prelomu z liberalci, a zatajevali smo se, ker smo imeli pred očmi korist naroda, ne dobiček stranke. V gorkem naračju kat. nar. stranke, ob njenem kruhu so se vzredili strupeni liberalci Gabršček, Tuma in kompanija, pod okriljem kat. nar. vodjev so se vgnezdili pri časopisih in denarnih zavodih. Ko bi bilo kat. nar. možem do strankarskih koristi, bi bili te ljudi takrat pometali iz hiše, ko so bili še brez sredstev. A iz ljubezni do naroda so se izognili „bratomornemu boju“, ki gatako negovani nasprotniki zdaj v svoji hinavščini očitajo S. L. S. Potprežljivost naših vodij je šla do skrajnosti. Naposled so bili liberalci, ki so edinost razrušili ter kat. nar. može odrinili od gospodarskih in kulturnih podjetij, ki so jih bili vendar naši možje ustanovili. To taktiko liberalcev lahko opazamo pri vseh narodnih podjetjih ter smo jo videli še lani pri družbi sv. Cirila in Metoda. Kadar liberalci izvrše tako razdorno delo, to je, kadar se polaste moči, potem še hočejo. naj bi vsi, kateri niso njih misli, lepo tiho bili ter jih pustili uganjati, ker hočejo. Ko si je ljudstvo, ki noče liberalizma, ustvarilo novo, čvrstejšo organizacijo ter je liberalce v kot potisnilo, zdaj ti hinavci iz svojega kota pretakajo solze radi političnega boja ter očitajo S. L. S. narodno izdajstvo. A narod naj sodi iz tega, kdo je iskal pri političnem razvoju na Goriškem strankarskih koristi. Edinole, prevelika nesebičnost S. L. S. v prejšnji dobi razvoja je kriva, da imajo liberalci pri nas to, kar še imajo.

Ves dosedanji razvitek S. L. S., prejšnje kat. narodne, priča, da pošteno meri edino le na to, kako bi povzdignila ljudsko blaginjo. V novjšem času se je število intenzivno delavnih moči pri stranki pomnožilo, zato se je delo tudi mnogovrstneje razvilo. S. L. S. nikakor ne vidi edinega svojega področja v deželni zbornici — ne, tako ozkosrčna ni. Ako jej volivci prihodnji teden s svojimi glasovi poverijo (deželnozborske mandate — in to bodo storili — tedaj bo storila tam svojo dolžnost v polni meri. A zunaj na deželi vidi še večje deo. Vidi občine, ki ne umejo svoje avtonomne moči v zadostni meri obračati v socialne svrhe. Vidi potrebo združne in politične organizacije, vidi toliko ledine za izobraževalna društva! Tu še bolj ko v zbornici bo S. L. S. zastavila svojo moč. Moč naših nasprotnikov namreč ni v tem, kakor da bi ljudstvo bilo vneto za njih namene — nikakor. Marveč izrabljajo premalo poučene ljudi ter jih begajo s hinavskimi frazami. Temu naredimo konec z odločnim izobraževalnim delom in čez 6 let ne pojdemo več z bojem, ampak brez boja po zmago.

Politična komedija.

Tako imenuje socialistični „Delavski list“ počenjanje naših agrarcev-liberalcev ter pravi:

„Imamo stranko, ki se nazivlja sicer za narodno napredno toda ki ima opraviti z naprednostjo ravno toliko, kolikor luna s solčnim dnem. Ta — recimo liberalna — stranka je pred vsem zastopnica polovičarstva. —

V najvažnejših vprašanjih si ne upa povedati odkrito in jasno svojega mnenja. Boji se povedati, da je za svobodno šolo, da je za zakonsko reformo. Ravno tako se boji povedati, da je zaločitev cerkve od države. V svojem glasilu („Soča“) pripoveduje neprenehoma da ni brezverska. Zgodilo se je celo, da je pisala „Soča“, da Gabršček (liberalni voditelj) hodi

vedno in redno k maši, da hodi k spovedi, da je dober katolik itd. Razven tega, je pa takozvana liberalna stranka zelo lena. Ne poloti se nobenega resnega dela, ki bi bilo v korist ljudstvu. Le od časa do časa izda Gabršček kako knjigo v slov jeziku, ki jo je napisal kak francoski pisatelj pred sto leti in to prodaja Gabršček kot noviteto. Drugače je bistvo goriškega liberalizma le prazno frazarstvo o mili domovini. Njeno delovanje je ničevno in abstraktno v razširjenju svobodnih idej. Ni čuda tedaj, če propada in če ne živi več nobene simpatije.

V takih razmerah se je pa pojavila „agrarna“ stranka. V to agrarno stranko so pristopili vsi malkontenti liberalne stranke. Učitelji, odvjetniki, uradniki itd. Vprašalo bi se pa jih lahko zakaj se imenujejo agrarce. Ta iz uradnikov, učiteljev in odvjetnikov sestavljena agrarna stranka, je pravi politični nesmisel. Tiljudje nimajo jasnih pojmov in niti ne vedo kaj hočejo, po čem streme.

Dolgo časa so se prepirali med seboj liberalci in agrarci, ter hodili po Goriškem med ljudstvo iskati kandidate. Končno so se pa sporazumeli in kandidate so našli v svojih voditeljih.

Političarje, ki se zbirajo okolu liberalne in agrarne stranke, bi se smelo imenovati po vsej pravici politične komedijante. Agitaciji pa, s katero hodijo med ljudstvo, bi se reklo politična komedija, ki se jo uprizarja na račun revnega ljudstva.

Cel čas svojega obstanka so pripovedovali agrarci, da se mora kmet med seboj združiti in nastopiti samostojno v vsaki priliki v svrhu svojih koristij. Liberalce so zmerjali, da se je človeku kar gabilo. Sedaj so se pa združili s tisto stranko o kateri so vedno trobentali, da ni naredila še ničesar v prid ljudstva.

Takrat so imeli prav. Liberalna stranka je v prvi vrsti meščanska stranka. Ona mora skrbeti v prvi vrsti za meščanske koristi, ki se jih ne more združiti s koristi kmetkega ljudstva. Kmečke in meščanske koristi se ne more združiti skupaj v eno in isto vrečo. Toda toliko eni kakor drugi bi bili radi izvoljeni v deželni zbor. Zato se norčujejo iz svojih volilcev.

Kakopase more še kaj zaupati ljudem, ki so se še včeraj med seboj obrekovali in napadali, da je bila groza. Kako naj se zaupa kaj dr. Franku, ki je hotel prodati svojo stranko najprej klerikalcem, ker se mu ni to posrečilo, jo je prodal liberalcem.“

Tako sodijo naše agrarce in liberalce socialisti, ki jih dobro poznajo, saj so že tudi igrali skupaj pod eno odejo ž njimi.

Gregorčičev Dom.

Sredi srđitega volivnega valovja povodom predstojećih deželnozborskih volitev je razpravljajl tiho delujoči odbor „Šolskega Doma“ važno vprašanje, kako od-pomoči potrebi za splošni poduk našej mladini v mestu.

Pred 10. leti zgradil se je „Šolski Dom“, in vsi merodajni činitelji so bili takrat uverjeni, da bode isti zadoščal vsem šolskim potrebam mestnih Slovencev vsaj za dve desetletji. Toda kmalu, se je tako napolnil, da se je pokazala neobhodna potreba graditi „Mali Dom“.

Pri gradbi „Malega Doma“ je nameraval odbor prepustiti za šolske namene le pritličje in prvo nadstropje, a drugo nadstropje dati v najem; toda vže prvo šolsko leto je [kategorično zahtevalo vse obširneje prostore tega poslopja izključno le za šolske namene.

Danes ne zadoščata več ne „Š. D. ne „M. D.“ vsem tem potrebam, zato se je moral baviti odbor „Š. D.“ s tem vprašanjem.

Po vsestranskem razmotri-vanju je sklenil graditi tretje poslopje, posvečeno pouku slovenske mladine in raznim šolskim potrebam v mestu, in sicer na onem mestu, kjer so bili prej prostori „Centralne posojilnice“, Via Veturini št. 9.

Tozadevne načrte je mestni magistrat pred par dnevi vže odobril, in z božjo in narodovo pomočjo bo pod streho še letos to poslopje, predno mine poletje.

Odbor je sklenil, naj stoji to šolsko poslopje v spomin 60. let-

nega vladanja našega presvitlega cesarja, a posvečeno naj bode največjemu geniju goriških Slovencev, pesniku Simonu Gregorčiču, zato naj nosi nadpis

„Gregorčičev Dom“.

Kdor je občeval posebno v zadnjem času z našim Simonom, mora pritrditi, da on sam bi si bil zbral le ta spomenik, ako bi bil v svoji skromnosti sploh reflektiral na kaj takega, saj mu je k srcu prirasila najbolj mladina, ki obiskuje „Š. D.“

Zato pa vabimo vse rodoljube, da polmožnosti pripomorejo k tej gradbi s tem, da sami kaj žrtvujejo v ta namen, ali pa nabirajo darove pri drugih.

V to svrhu je za sedaj določila „Centralna posojilnica“ 1000 K in dr. Anton Gregorčič je daroval tudi 1000 K.

Dve predstavi

„Slov. krščansko-socialne zveze“ v Gorici 7. in 8. marca.

BEN HUR.

Roman iz časa Kristusovega.

Eno najlepših povestij zadnjega časa, „Ben Hur“, bo „Slov. krščansko socialna zveza“ predstavljala v slikah dne 7. marca ob 8 zvečer in 8. marca ob 6 in pol zvečer v veliki dvorani hotela „Central“.

Roman „Ben Hur“ je znamenito delo, katero je v angleškem jeziku spisal Amerikanec Wallace, in je bilo kmalu prevedeno v jezike vseh omikanih narodov. Samo v nemškem jeziku je „Ben Hur“ izšel v več kakor 100 izdajah; tudi Slovenci imamo en prevod te prekrasne povesti.

Vsebino cele povesti, ki se godi za časa Kristusovega in v kateri nastopijo razne znane svetopisemske osebe, bo na podlagi slik pripovedoval Ciril Metod Vuga.

Kdor že i slišati in videti v slikah uprizorjeno to prelepo in ganljivo povest, naj ne zamudi priti 7. in 8. marca zvečer v hotel „Central“.

Za člane „Slov. kršč. soc. zveze“, ki se izkažejo z društveno knjižico, znaša vstopnina 20 vin.. za nečlane 50 vin.

Politični pregled.

Volitve na Hrvaškem.

Dosedaj so znani sledeči izidi: Izvoljenih je bilo 25 članov hrvatsko srbske-koalicije, 20 frankovcev, 1 kmečke stranke, 1 srbski radikalec, 1 izven stranke (bivši ban Pejačević): in 1 socialist; potrebne so 4 ožje volitve. V treh okrajih je izid še neznan.

Vlada je doživela strašen poraz. Niti eden Rauchovih in sploh madjaronskih kandidatov ni prodlr; le v Nuštaru pride madjaron Keleczenyi v ožjo volitev s kandidatom srbske, samostojne stranke dr. Nikolićem, in tudi tam brez vsakega upa zmage. Tudi srbski radikanci, ki so se odtrgali od koalicije in paktirali z Rauchom, so pogoreli; izvoljen je le en radikalec in 2 prideta brez šans v ožjo volitev.

Okupacijski proračun.

V nadaljni plenarni seji avstrijske delegacije so pri razpravo okupacijskem kreditu še govorili delegat dr. Luginja, ki je zagovarjal uresničenje trojedinega kraljestva ter opozarjal na nevernost, da monarhija sicer izgubi Bosno in Dalmacijo. Luszczkiewcz se zavzema za zboljšanje gmotnega slanja okupacijskih uradnikov. Baernreither meni, da je prišel čas, da se Bosni da stopnjevalno samoupravo. Minister naj pojasni, v koliko so upravičeni napadi na uradništvo. Skupni finančni minister ostro zavrača vse napade, zlasti Klofačeve.

Pojdite od
hiše do hiše!

Novice.

Vsem somišljenikom.

Prosimo vse svoje somišljenike, naj nam *nemudoma, takoj* po končani volitvi sporoče izid brzojavno natančno v številkah.

Na delo!

Pozor! — Pazite, da Vam kdo ne vzame izkaznice iz rok! Liberalcu ne zaupajte!

Pozor na izkaznice! — Opozarjamo somišljenike-volivce kmečkih občin, da dobe po dve glasovnici in po dve izkaznici. Ena izkaznica velja za splošno, ena za kmečko skupino. Ker je iz izkaznic dostikrat težko razviden datum, za kedaj velja izkaznica, store volivci najbolje, ako obe izkaznici vzamejo seboj na volišče. Na ta način imajo obe pri roki in ena bo gotovo prava.

Zato pozor na izkaznice!

Tiskovna pomota. — Zadnji „Primorski list“ poroča, da volijo trgi v soboto 7. marca. To je napaka. Trgi volijo v petek 6. marca.

Kako se bo volilo. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da se je namestništvo izjavilo napram kompetentnim osebam, da je veljavna **vsaktera glasovnica**, ne samo uradna, ampak se voli lahko tudi z drugimi listki.

Volitve na Krasu. — Na Krasu je bila od nekdanj navada, da pri volitvah v deželni zbor v kmečkih občinah postavil enega kandidata komenski, enega pa sežanski okraj. Komenci se niso vmešavali v sežanske zadeve, in Sežanci ne v komenske. — Nekaj sličnega se opažuje tudi letos. Neodvisni kmetje v komenskem okraju so si postavili za kandidata **Antona Abrama**, posestnika v Tupelčah. Ako bodo kmetje iz obeh okrajev složno nastopali in drug drugega podpirali, ni dvoma, da tudi zmagajo. — Kraševci, na vas je ležeče, da pokažete svetu, da niste šatobarke, ampak samostojni, neodvisni kmetje, ki si znajo sami postaviti kandidate pri volitvah in ne potrebujejo goriških in tržaških usiljencev. Neodvisni Kraševci, složno na noge, in zmaga je naša!

Slovenski liberalci v zvezi z laškimi iredentovci. — Po mestu se govori, da so naši slovenski liberalci sklenili zvezo z laškimi iredentarji. Slovenski liberalci naj bi volili laške iredentovce v splošni skupini ter v skupini mest in trgov; laški iredentarji pa bi oddali **v veleposestvu** svoje glasove za **slovenske liberalno-agrarne kandidate**.

Podobno poroča tudi laško kršč. socialno glasilo „L' Eco del Litorale“.

Nevemo, kaj je na tem resnice; golovo pa ta govorica ni nastala brez vzroka in morda se kmalu pokaže, da so se ravno tisti zvezali z laškimi iredentarji, ki so toliko lagali o zvezi naše stranke z Lahi, namreč naši liberalci in agrarci.

Agrarni učitelj kmete nategnil. Iz Mirna nam pišejo: Ko so se na vabilo deželnega odbora oglašali naši kmeje pri našem županstvu za seno — zavračal jih je naš sloviti Urbančič: „Sena ne vdobite, to vam je kupil vaš Fon“. Vsled tega so vsi odpovedali naročeno seno. — Sedaj pa debelo gledajo, ko vidije, koliko sena vdobe druge občine, ki bodo tudi deležne podpore, ki jo je izposloval naš Fon, a Mirenci vdobe le fige, katere je izposloval Urbančič.

Frankovo pastirsko pismo. — Franko pošilja po deželi okoli listič, kjer priporoča volivcem splošne kurije sebe in pa dva člana izvrševalnega odbora liberalne stranke za kandidata. Vrhu tega se še pridruša, da ni proti veri ter obeta, da hoče v deželni hiši „doseči izpremembo v korist našega naroda, v prvi vrsti kmečkega stanu“.

Gospod Franko! Zgolj zato, ker

niste proti veri, kaj ne, ste se zavezali s tisto stranko v deželi, ki ima v svojem izrečnem programu s v o b o d n o š o l o? Iz ljubezni do katoliške vere pomagata v deželni zbor samim prvnikom goriške liberalne stranke, ki je po svojih glasilih v dolgoveznih člankih p o v e l i č e v a l a r a z p o r o k o. Iz veljke ljubezni do vere pomagata v deželni zbor samim izvrševalnim odbornikom goriške liberalne stranke, ki s svojo ostudno pisavo maže vse verske ustanove in zlasti duhovščino, ki je poklicana braniteljica od vas toli ljubljene vere! Iz ljubezni do gospodarske blaginje Slovencev podpirate tiste razdorne liberalne elemente, ki so dozdej zavirali vsako večje gospodarsko podjetje v slovensko korist! Kdo je razdril edinoat pri „Ljudski Posojilnici“? Kdo je kršil edinstvo naših poslancev, ko so pred blizu desetletjem z odsotnostjo (abstinenca) hoteli prisiliti laške tovarš h gospodarskim koncesijam? Ali ni bil liberalci Tuma? Kdo je metal našim poslancem polena pod noge, ko so se trudili iztrgati pobiranje užitnine iz rok privatnim izkoriščevalcem? „Soča“ in liberalni voditelji so tedaj zmerjali naše poslance s sleparji! Uspeh je pokazal, na kateri strani so sleparji! G. Franko, kje je Vaša vest, da v očigled tem resnicam stopate pred javnost s takim pismom, kakor je tisto Vaše na volivce? — Saj nista še potekla dva meseca, kar ste nasproti našemu vodstvu izjavljali, da je nemogoče skupno iti z liberalci, ker Vas ločijo od njih načela. In danes ste v eni vrsti z njimi. In iz njih vrst pošiljate strelce laži na vrste stranke, h kateri ste se pred kratkim šteli. Kje je vest, g. doktor?! Saj toliko razsodnosti pač imate, da znate prav presoditi vso hinavsko breznačajnost svojega početja!

V sežanskem okraju baje niso še edini glede kandidat za kmečke občine. Meantem ko magnati vlečejo za dr. Gregorina, odvetnika v Trstu, delajo takozvani agrarci za Jožefa Vrana, posestnika v Tomaju, svojega somišljenika. Tudi goriški agrarci so se baje izrekli na svojem shodu 27. t. m. za svojega tovarša in agitatorja.

Glede denarja naj pa bo kar lepo tiho „Frankov Glas“. Ta listič očita dr. Gregorčiču in Fonu, koliko zaslužita. Povemo pa dr. Frankotu le eno. Koliko stotisočev denarja iz kmečkih žuljev je steklo v njegov žep, ne da bi bil on zato dosedaj kaj storil za kmeta! Drugi so delali za ljudstvo, on pa je sedel v pisarni in z pravd koval rumenjake. In zdaj se ta gospod, ki v najhujših bojih za pravice Slovencev, ni ganil niti z mezincem, poteguje za deželnozborski in odborniški mandat, ker nima še dosti denarja iz svojih pravd. Zato pa je seveda treba, da on in njegovi po 3 fl. na dan plačeni agitatorji slepe in begajo volivce, češ da se gre za kmeta. Ne za kmeta ampak za žep in čast dr. Frankota se gre!

Shodi. — V petek zvečer se je vršil naš volivni shod Podabotinom. Liberalni agrarci so imeli shode v Solkanu in na Vogerskem; a s slabim uspehom.

Najnovejši agrarno-liberalni kandidat je Lucijan Kovačič od Sv. Lucije. To je sin tiste hiše, ki je edina v Gorah sprejela pod streho dva laška trgovca, ki sedaj izpodrivata slovenski živelj. Edini tej hiši gre zasluga, da Sv. Lucija ni več izključno slovenska, ampak da že laški kapital gospodari v njej. Naših gor slovensko čast bo žalil, kdor bo dal glas poštarju Lucijanu Kovačiču.

Kandidat Klančič in rubijski most. — „Soča“ piše, da je g. Klančič kot načelnik cestnega odbora l. 1898 „zapackal“ da baron Bianchi ni podaril „občini“ (?) mostu čez Vipavo v Sovodnjah. Na to odgovarjamo, da je takrat baron Bianchi zahteval za most 15 tisoč goldinarjev (30 tisoč kron). O kaki podaritvi se ni izrazil nikdar ne napram občini Rubije-Sovodnje,

ne napram cestnemu odboru. Načelnik cestnega odbora g. Klančič je izjavil baronu Bianchiju, da 15.000 goldinarjev most ni vreden in da bo cestni odbor rajši gradil nov most. Potem je začel cestni odbor popraševati pri namestništvu v Trstu, kake pravice ima baron Bianchi do mitnice in koliko časa bodo še trajale. Na to pa namestništvo do danes še ni dalo rešitve, zato je cestni odbor bil prisiljen kupiti most in sicer za primerno ceno 22.000 K (11 tisoč goldinarjev), torej za 8000 K ceneje, kakor je zahteval bar. Bianchi l. 1898. To je resnica na celi stvari! „Soča“ naj kaj bolj natančnega pove o „zapackanju“. Potem bomo še govorili.

Ivan Savnik župan biljenski bi torej rad zasedel poslanski stolec. — Ker je napredna stranka povsod falirala — faliral je tudi naš Savnik in iz zapupnika narodno-napredne stranke postal je sedaj agrarec. — Dasi nočejo imeti agrarci sedaj nobenega sorodstva z naprednjaki, veže jih vendar naklonjenost do liberalcev in ker ne morajo sami vdobiti svojih kandidatov, spomnijo se sedaj onih, ki so bili v cvetoči dobi njihovih najboljši pristaši, in med te dobre prijatelje prištevamo tudi Savnika. — Ni še dolgo časa, ko se je povsod v goriški okolici govorilo, da je Savnik največji nasprotnik gospodarski organizaciji kmečkega in delavskega ljudstva, kajti ako bi bilo kaj ljubezni do kmeta v njem, ne bi bil vedno nasprotoval posojilnici in Ljudski opekarni v Biljah. Gospod Savnik, kje je bila Vaša agrarna duša takrat, ko je bivši biljenski kurat Rojec sprejel boj proti biljenskemu oduštvu? Ko se je vboje kmete in delavce žulilo z 8—12% obrestmi, kje je bilo Vaše agrarno srce, kje Vaša agrarna vest? — Ali niste sami sodelovali pri oderuškinih menicah?? Mesto da bi bili dali gorečemu dušnemu pastirju svojo roko v pomoč — metali ste kamnje na njega; in ko ste vse storili proti kmečki in delavski organizaciji, ko ste izigrali vse karte proti gospodarski samostojnosti svojih rojakov v Biljah, spoznali ste, da po tem potu ne pridete dalje — zato pa ste sedaj agrarec. Toda kak agrarec ste, vedo prav dobro Biljenci sami, ki Vas kot župana komaj trpé ter Vam tudi sedaj pri deželnozborskih volitvah ne oddajo svojega glasu. — Vi ste še vedno najožji pristaš dr. Tume, Gabrščka, „Slovenskega Naroda“, „Soče“, — in naj se Vas slika kot največjega dobrotnika in prosvitljeno dušo — ostanete in ste nam vedno stari, nespokorni, zarjaveli liberalci, nasprotniki ljudstva in delavstva.

Savnik je nasprotnik Biljencev. Pri zadnji volitvi v okrajni cestni odbor združili so se Biljenci in Sovodnjci, da bi volili v cestni odbor može, ki bi sprejeli med okrajno skladovne ceste cesto med Sovodnjami in Biljami ter rubijski most. — Ko je prosil Savnika g. Klančič, naj se pridruži naši stranki, zavrnil ga je: „Z Vami pa ne grem.“ Te besede so si zapomnili vsi biljenski podžupani, ki so rajše Savnika pustili na cedilu in volili može, ki bodo delali za označeno cesto.

„Vam pljunem v obraz!“ — (Iz Kanala.) — V javni starešinstveni seji z dne 21. t. m. je naš slavní župan in proglašeni kandidat za splošno volivno skupino agrarne stranke gosp. Anton Križnič, zaklical občinskemu starešinu M... „Vam pljunem v obraz!“ Dragi volivci! Ako hočete, da Vas doleti ta čast, da vam bo, ne kot župan temveč kot deželni poslanec, pljuval v obraz, ne ostanite doma na dan volitev v splošno skupino, temveč prihitite vsi brez izjeme na volišče, ter mu oddajte glas. —

Gabrščkova „Soča“ o naših akademski izobraženih domačih: „Naš vseučiliščnih boriti se mora in prestradati dobo svojega učenja; ko pride v varno pozicijo, je izgubil ves idealen polet in postane potem pravi prototip filistra, v svojem uradnem položaju služ-

benik zaradi svoje eksistenece, izven tega pa nebržen in otrpel za vsako socialno delo. Nepojmljiva mu postane vsaka idealna potreba, žena le dobra kuharica in marna gospodinja. Tej nesramni pisavi Gabrščkovega lista se prav nič ne čudimo. Je bilo še hujše! Pred leti je pisala „Soča“ o našem akademski izobraženem naraščaju: Pojte se solit s stereotipno „akademski izobraženostjo, ko pozname cele trope akademski izobraženih — cepcev. Tako se drzne pisati o cvetu naših izobražencev list bivšega livškega ljudskega učitelja Andreja Gabrščka! In ta predrzni vedomisljavi človek se zdaj peha za mandat v naših trgih, v volivni skupini naše inteligence!

S češkimi agrarci se postavlja „Naš Glas“. Kaj je resnica? Resnica je, da je liberalizem prišel na Češkem ob kredit, kakor je prišel pri nas. — Zato so si češki liberalci odeli agrarni plašč, a v svojem jedru so ostali, kar so bili. Češki agrarci so gospodarska stranka z liberalnim kulturnim programom. In nas le veseli, da so vsaj tukaj naši agrarci toliko odkritosrčni, da se stavijo v isto vrsto s češkimi liberalnimi bratci. Kajti sicer se hočejo ponašati z nekakšnim krščanskim programom.

A kdo je v resnici napredoval na Češkem, če tudi ni še zmagal? Ne liberalci, naj si bodo meščanski ali agrarni — ampak napredovala je katoliško-narodna stranka, ki je pred 6 leti dobila 600 (šeststo), letos pa nad 15000 (petnajsttisoč) glasov. Ne bo dolgo, ko bo katoliška zmaga tudi na Češkem pometla z liberalci, pa naj si bodo v buržuazijsko-mladočeški ali agrarni obleki.

Dveletna vojaška služba. Kmet dandanes nima več delavce. Vse gre v mesta, za poljedelstvo pa ni delavnih moči. In če ima kmet močne in krepke sinove, mu jih vzamejo k vojakom na tri leta — in oče naj obdeluje zdaj posestvo sam! Vojni minister je zdaj izjavil, da je zakonski načrt o dveletni vojaški službi že gotov. To bi vsaj nekoliko pomagalo kmetom. Ravnotako je po izjavi vojnega ministra že tudi izdelan načrt za novo postavo, po kateri bodo kmečki sinovi lažje oproščeni od vojaštva. Naj naši kmečki poslanci zdaj delajo na to, da se ta zadeva za kmeta prav ugodno reši. N. pr. predlagajo naj da bodo tisti kmečki sinovi, ki so po 14 letu bili zmiraj doma in so delali na polju, služili le kratek čas, da se izvezbajo, potem pa se oprostitjo službe, da lahko delajo doma. Na ta način bi marsikateri ne šel v mesto v tovarno, da bi le bil pozneje prej prost vojaške službe. To so stvari, ki so popolnoma jasne. Le agrarci to imenujejo „farbarji“. Seveda, ker oni samo „farbajo“ ljudi.

Imenovanje. — Voditelj finančnega ravnatelja v Trstu, dvorni svetnik Dominik Rottini, je imenovan finančnim ravnateljem. — Finančnem nadsvetniku Jakobu pl. Vukacevich-u podeljen je naslov in značaj dvornega svetovalca.

Agitirajte od moža do moža!

Veliko plačo očita Frankov „Glas“ gg. dr. Gregorčiču in Fonu in pravi, da vlečeta sedaj dvojno plačo. Lumparija! Ne povedo pa, da je bil Fon, ko je kandidiral samo sodni tajnik, in liberalci so proti njemu postavili moža z veliko večjo plačo. Takrat seveda je bito to prav! Sedaj pa ko Fon in Gregorčič jako marljivo delata se pa zgražajo nad tem.

Kje je odgovor dr. Frankota? — Že nekolikokrat smo pribili, da se je dr. Franko izrazil napram nekemu članu našega vodstva, da za tri mandate naredi konec celi agrarni komediji.

Kakali smo odgovora v Frankovem „Glasu“, a ga ni in ni.

Ker dr. Franko na tiste naše notice molči, s tem potrjuje, da mu je vse ta-

kozvano agrarno gibanje le komedija, ki naj prinese nekaterim časti hlepnejšem zadržane mandate. Za tri poslaniške mandate bi bil dr. Franko pripravljen združiti se z našo stranko. Ker se mu to ni posreči o, sedaj psuje in zabavlja čez našo stranko, češ da ni za nič, da ne dela za kmeta itd.

Ce bi bila pa Slovenska Ljudska Stranka postavila za kandidate Frankota, Savnika in Mermolja, pa bi ti gospodje takoj kričali, da je naša stranka prijateljica kmeta. Vse, kar govore in počno ti ljudje, je slepljenje ljudstva! Naj jim nihče ne veruje!

Pri mestnih volitvah na Kranjskem so liberalci z veliko težavo obdržali svoje postojanke. Njihovi glasovi so silno padli. Edini oficijelni kandidat S. L. S. v Idriji je prišel v ožjo volitev. Odločili bodo socialisti. Liberalec Pirc je zmagal le z 12 glasovi večine.

„Goriški zvezi“ je naznanilo poljedelsko ministerstvo, da nam je c. kr. vojno ministerstvo znižalo ceno za drobne pšenične otrobi za 1 K na kvintalu. Člani „Goriške zveze“ in pridruženih drugih in društvev dobe torej v prostorih „Goriške zveze“ najboljšo drobno pšenične otrobi po 13 K 20 v in ne po 14 K 20 v, kakor je bilo prvotno naznanjeno. —

Došle so nam tudi debele pšenične otrobi. Cena je 14 kron 30 v za kvintal.

Živel! Tako se dela za kmeta... pisala je „Soča“ z dne 15. febr. t. l. ter hvalila poslanca Štreklja, češ, njegova zasluga je, da so kmetje že dobili trte iz vladne trtnice. Dopisnik pa je pozabil povedati ob ti priliki, kako se ne dela za kmeta, namreč, da so dobili trte taki kmetje, ki jih ne potrebujejo, in da so šli praznih rok taki, ki so jih potrebni. Zakaj ui povedal, da je dobil Štrekljev brat, učitelj v Komnu in napredni kandidat za deželni zbor v kmečkih občinah 20.000 recí dvajsettisoč trti, drugi 8000 itd., nekdo pa, ki jih je naročil 1500 je šel praznih rok? Kaj se mu je reklo, ko je prašal pe trtah? Kdo jih je vzel?...

Napredni kandidat, učitelj Štreklj, je predkupčeval s trtami. Zato mu bodo prinesle letos lep dobiček. Če bodo Dalmatinci potrebovali še kaj več, postregel mu bode njegov zalagatelj, Iv. Forčič, iz Preserij, ki se tudi razumi na „gšeft“. Ta je prebrisan. Naroči kar naravnost upljene trte iz deželne trtnice, potem jih proda, ako ne drugam, učitelju Štreklju, ki jih odpošlje v Dalmacijo: Prašamo: Je-li prav, da je dobil Forčič — prekopovalec s trtami — 9300 (devettisoč tristo) cepjenk iz deželne trtnice, da jih je prodal za dobiček, mi pa jih ne moremo dobiti niti za plačilo?!? To pri-sega že vse meje!

Živel torej usiljivi napredni kandidat v kmečkih občinah, učitelj Štreklj in njegov zaveznik! „Tako se dela za — žep!

— V Št. Petru se je vršil dne 25. t. m. shod agrarcev, katerega sta sklicala Mermolja in Zavnik, stara liberalca. Navzočih je bilo približno 80 oseb, med temi 40 volivcev, polovica naših, ostali so bili otroci in ženske. Predsednikom shoda je bil g. Mervic, kateri se je spremenil v agrarca, kakor se je sam izjavil.

Mermolja je govoril o zadrukah, posojilnicah in zvezah. Rekel je, da S. L. S. ustanovlja posojilnice ter s tem kmeta zadolžuje in ga rabi v svoje namene. Omenil je tudi da dolžuje pri posojilnici v Št. Petru in neki v Gorici, pa da se nič ne boji. Mermolja, povej in vprašaj vse dolžnike liberalne, agrarne in klerikalne, ki so dolžni naši posojilnici, ali smo katerega terorizirali, da mora biti z nami?

Vzemi g. Mermolja v roke Tvoj „Glas“ št. 9. t. l. in beri svoje pismo „Krčmar in štacunar med našim ljudstvom“. Vedi da smo mi vže pred deset leti ustanovili rajfajzenovko, ko nisi bil še nasprotnik svojega sosedu Maraža. Ustanovili smo „Kmetijsko društvo“ v korist kmeta. Tvoji sedanji pristaši pa so bili kateri so ovirali pri delu, da ni bilo mogoče započetege nadaljevati. Vsled hujskanja in napadanja po „Soči“ in „Sl. Nar.“ in vsled ovadeb na oblastva nismo mogli naprej. Vprašaj vašega voditelja, dr. Frankota, kateri je bil takrat naš zagovornik, če ni tako? Ali niso bili to liberalci in krčmarji, kateri so se vsled umirajoče liberalne stranke prilepili sedaj v agrarce? Ljudstvo spozna svoje dobrotnike, kateri se žrtvujejo za nje, zato jim tudi zaupa, pa s tem ni še rečeno, da oni ljudstvo izrabljajo v svoje namene.

Priznal je Mermolja, da so naši poslanci pridobili na užitnini en milijon K, drugega pa da niso nič naredili za kmeta.

Nato ga vpraša nekdo kaj pa da je ona, Mermolja, napravil dozdej za kmeta?

To je g. predsednik razjezilo ter je vzel istemu besedo. Mermolja je na to junaško molčal.

— Iz Dornberga. Tudi naši liberalni agrarci se gibljejo. Cele noči se klatijo okrog. Posebno naš učenj gospod Budin, ki se tako zelo odlikuje kot govornik, agitirajo in z vso resnobo pripovedujejo, kar sta jim povedala njihova mojstra Franko in Mermolja, da namreč govorniki S. L. S. farbajo ljudi. Tudi to naš slavni gospod Budin govore, da „klerikalna stranka preveč verjame gospodom nuncem“. Tudi z dr. Breceljnom ni zadovoljen. Kmetje bi morali pokazati vrata gospodom nuncem in zbrati same kmete v deželni zbor. Potem, si misli gospod Budin, da bi bil on gotovo izvoljen. Naši liberalni agrarci so strašno surovi ko so se naši pevci v nedeljo deljali iz Črniča, so jih agrarci napadli s kamenjem. Eden je močno poškodovan. Sedaj stvar preiskuje žandarmerija. Tako si znajo hladiti jezico agrarci, ker se boje izida volitev. Možejo in fantje! Na dan volitev, vsi kvišku in na volišče! Nihče naj ne ostane doma. Dornberg ne sme zaostati. Agrarci gredo nad nas s kamenjem, mi jih pa najenimo z glasovnicami v roki.

— Shod v Volčjdragi. — Agrarci Gilčvert je bil sklican zaminuti tork volivni shod v Volčjdragi. Gilčvert je sicer prišel, a volivca ni bilo nobenega.

— Iz Lokoveca. Velike potrebe, ki jih imamo v davčni občini Lokovec so nas primorale, da jih opišemo in prosimo pomoči in sodelovanje dičnih č. gg. poslancev S. L. S.

a) Neobhodno potrebna občinskih cesta, ki se nahajajo v najslabšem stanju; posebno pa po kraju Vranebcah je tako slabo, da je ne smemo primerjati cesti, ampak še za klane je preslabo, tako da lahko mrliče ko ga pograbi nesejo k pogrebu ta žive pobije.

b) Po občini Lokovec t. j. glavna občinska cesta ki je zopet v jako slabem stanju.

c) Od Vrhovca-Lokavec do Čepovanske meje, ki pa je že sprožena od Kanalskega cestnega odbora.

d) Ustanovitev nažarske in žebjar-ske zadruge in strogovne šole v tej obrti.

e) Za izboljšanje občinskega pašnika.

f) Podpora za razdelitev občinskega posestva, ker je nad dve tretjini revnih, oziroma ubožnih posestnikov, ki že čez mero neposredne velike doklade plačujemo. Vedno plačujemo in plačujemo, a do danes še nismo nikakoršne ne deželne in ne državne podpore dobili.

Prosimo torej pomoči dičnih č. gg. poslancev S. L. S. nadejaje se da naš oglas ne bo glas vpijočega v puščavi. Več občanarjev.

— Novice od Sv. Lucije na Mostu. — Pri plesnem venčku, ki ga je priredila „Narodna čitalnica“ so napredni agentje s silo hoteli prisiliti enega naših fantov v gostilni Mikuž, da plača vstopnino k plesu. Kmalu bi bli nastal pretep. — Kavarnar se je izrazil, da rajši se obesi kakor da bi on postal klerikalec. Dragi moj Hkauc, slabo si usadiš. Naj se nikar, ne obesi, ker mi ga ne mara med se! Liberalni agent je že prišel k Sv. Luciji, da bo agitiral za deželnozbornske volitve. Kakor mi je znano, po Logu se je že sprehajal.

— Petletni sinček zaspal pri umrlem očetu. — Madon Štefan iz Sedovra je šel prejšno nedeljo svojim petletnim sinčkom v Ravnic. Nazaj grede je oče sam tertje gotovo popival, dokler nista došla k mostu pri Ravnici in tam je oče do desetih zvečer popival in sta sinčkom lepo zaspala. Ko so jih hoteli prebuditi, se je sinček zbudil, ali oče je za večno zaspal — umrl. Na to čudno nesrečo so očeta odnesli v mrtvašnico v Ravnico, sina so pa za isti večer ohranili v dotični krčmi, drugi dan ga pa odnesli k materi.

— Sedanje znamke rabile se bodo samo še do 31. manjka 1908 in izginejo s 1. junijem 1908 popolnoma iz „prometa“. S 1. junijem bodo veljavne samo nove jubilejne znamke in zamorejo stranke vse stare znamke zmenjati do 31. julija 1908 pri vsakem c. kr. poštnem uradu. — V letošnjem letu se bodo vse druge poštne vrednotice enako spremenile, kar se bo objavilo pozneje od slučaja do slučaja. Toliko še enkrat na znanje.

— Nova posadka v Furlaniji. V jeseni se nastane v Muscoli tik italijanske meje en batalijon pehote, kateri še ni določen.

— Srebrni goldinarji se potegnejo iz prometa. Srebrnih goldinarjev se ne bo več izdajalo; kaj jih še kroži, jih potegnejo iz prometa in zamenjajo k kronami.

— Bralno društvo v Šempasu priredi dne 1. marca 1908 v prostorih g. C. Rijavec veselico s plesom. Začetek ob 3. pop. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

— Tamburaško društvo „Št. Andrež“ v St. Andrežu bo imelo plesni venček v ponedeljek dne 2. marca v dvorani g. Petra Lutmana. Začetek ob 8. zvečer. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

— Tamburaško društvo „Cvetož“ v Rihembergu vabi na plesni venček, ki ga priredi v nedeljo dne 1. marca v prostorih g. Lisina ob 4. uri pop. Vstopnina 2 K.

— Velik požar v Trstu — nunski arhiv uničen. — V sredo jutro, hitro po polnoči, je nastal požar v samostanu nun sv. Ciprijana blizu zaporov pri jezuitih v Trstu. Nek jetniški čuvaj je opazil ogenj ter obvestil bližnjo gasilno postajo. Požar je upepelil ves arhiv in tudi sicer napravil mnogo škode, ki je deloma pokrita z zavarovanjem. Zgorelo je tudi nad 20 tisoč kron gotovine, ki pa ni bila zavarovana. Sestre so vse rešene, zplah ni nobene človeške žrtve. Kako je nastal požar, ni pojasnjeno. Nekateri pravijo, da je neka sestra s svečo v roki šla pozno zvečer v arhiv po neke knjige ter morda tam vrgla svečo, ko je še gorzla, v stran; drugi pa trdijo, da se je zanetil ogenj z žarečim ogljem, s katerim so si sestre grele sobo.

— Kak naslov pritiča učiteljici? Nemško moravsko učiteljsko društvo je vložilo pred dobrim letom prošnjo na naučno ministerstvo, naj izda naredbo, po kateri naj bi se vsako učiteljico naj že bode poročena ali ne, nagovorilo z „gospa“. Društvo je dokazalo, da je ta naslov iz pedagogičnih ozirov utemeljen. Ministerstvo je več nego leto dni razmišljalo o tej prošnji ter jo konečno — odbilo.

— Kmet, ki podeduje en milijon. V vasi Lih na Hrvaškem, živi kmet po imenu Tomić. Imel je brata, ki se je že pred mnogim leti izselil v Južno Ameriko, ne da bi kedaj o sebi kaj sporočil v staro domovino. Te dni je došel Tomiću od strani avstro-ogrsko konzulata dopis, s katerim se mu naznanja, da je njegov brat v Ameriki umrl, ter določil njega za svojega dediča. Vrednost premičnim in nepremičnim, ki so bile last pokojnega brata znaša jeden milijon K.

— Visoka starost. — Dne 23. t. m. je umrl v Šempolaju Jernej Kosmina, oče župana Ivana Kosmina. Pokojnik je doživel že v minolem avgustu 90. leto svoje dobe in ni bil do zadnjih dni svojega življenja nikdar bolan. Sedaj je ležal nekoliko časa, a še v tem času je bil razmerno dobro razpoložen in je imel apetit. Vsekako redek slučaj.

— Nesreča. Z drevesa — beke, padel je v soboto 22. t. m. dop. 51 letni mož Jožef Trampuž iz Stomaža, občina Štjak, tako nesrečno, da je zadobil težke notranje poškodbe, previden s sv. zakramenti za umirajočega, še isti dan popol. ob 6. uri izdihnil svojo dušo. Bil je vedno zvest pristaš S. L. S. Pokoj njegovi duši!

— Šebreljske novice. Mr tvega so dobili dne 14. t. m. Jakoba Čermaloga iz Šebrelj št. 68 starega 22 let v „Hantovem“ kozolcu vsega krvavega po obrazu in rokah. Slutilo se je takoj, da se je izvršil uboj, kar se je tudi po preiskavi dognalo, da je ta uboj sad ponovčevanja. Sodnijska komisija koji sta bila prideljena zdravnik g. dr. Mayer iz Tolmina in g. dr. Papež iz Idrije, je izrekla, da je ubiti dobil en udarec na glavo, s kojim se mu je črepinja prebila, na kar je stopila kri k možganom in prevzročila čez 4 ali 5 ur po udarcu smrt. Zapri so 4 fante, ki so bili udeleženi pretepa. Žalostno je, da so od ene hiše odgnali v ječo vso delovno moč, že bolj žalostno pa je, da je mladina tako propadla.

Županstvo v Šebreljah je ustanovila v seji dne 11. t. m. občinski račun za l. 1907. Ta račun je izkazal, da je občina plačala popolnoma ves dolg, ter da ima že nekaj prebitka.

Posojilnica v Šebreljah je imela občni zbor dne 9. t. m. Prometa je izkazala 150 tisoč K dobička čez 400 K. Hranilne vloge in posojila so se pomnožila. Posojilnica je prodala v l. 1907 tudi za 6000 K raznega kmetijskega blaga, kar je za začetno leto nepričakovano.

Podružnico deželne zavarovalnice za govejo živino se je ustanovila v Šebreljah. Dne 26. XII. 07. je bil ustanovni občni zbor, pri katerem je izvoljen predsednikom Anton Rejce iz Šebrelj, podpredsednikom pa Josip Kacin iz Jageršč. Pristopilo je že precej članov, ostale, ki imajo namen pristopiti,

se vabi do to čimprej izvrše v svojo korist.

Deželni odbor je nakazal tekom tega meseca 500 K podpore za delo pri vodnem zbiralniku v šebreljski Dolenjivasi.

Vodni zbiralnik v Šebreljski Sredni vasi so začeli graditi pred 2. tednoma, dobro napreduje in upati je, da bo končano to spomlad, in s tem odpomno splošnemu pomanjkanju vode v naši občini.

Udom volivne komisije za prih. deželnozbornske volitve sta imenovana od tuk. starešinstva g. Mih. Kragelj, župnik in Josip Pogou, kmet v Šebreljah za splošno skupino in za skupino kmečkih občin.

— Na Dunaju se je vršil 25. febr. ustanovni shod slovenskega komiteja. Slovenski komite pomeni zvezo vseh slov. akad. društev na Dunaju v svrhu medsebojnega spoznavanja po ožji osebni zvezi, kakor predavanjih, ki jih bo prirejal komite; drugi njegov namen pa je olajšati skupne nastope slov. dijakov na Dunaju, v prvi vrsti, kadar se gre za obrambo naših pravic. Odzid je prav voljen, ker se je ustanovega shoda vdežilo po svojih delegatih 23 slov. akad. društev. V odboru so zastopane najrazličnejše narodnosti: 1 Poljah (preds.), 1 Čeh, 1 Slovenec, 1 Srbohrvat in 1 Rusin.

Razkrinkujte lažnjive, po 3 goldinarje ali še dražje na dan plačane agrarne in liberalne agitatorje!

Dva shoda.

Shod v Črničah.

V torek, dne 25. t. m. ob 6. uri poplne, je bil shod v Črničah, katerega se je udeležilo okolu 150 volivcev iz Črnič, Sela, Batuj in Ravnij. Shodu je predsedoval g. Leban iz Črnič. Poslanec Berbuč je poročal o svojem dosedanem delovanju kot rodoljub, dež. poslanec in odbornik. Zborovalci so pohvalno sprejeli to poročilo v znanje. Potem ko so govorili še gospodje vikar Frankč, župnik Leban in dekan Murovec o važnosti sedanjih volitev ter priporočali kandidate S. K. S. in so zborovalci obljubili, da hočejo ne le sami voliti te kandidate, marveč tudi druge zanje pridobivati, zaključen je bil shod z burnimi živio-klici na S. L. S.

Zanimivosti s socialistovskega shoda v Otaležu.

Po časopisih je bilo čitati, da je jugoslov. soc. dem. postavila kot kandidata v splošno kurijo za prihodnje deželno zbornske volitve, tudi Petra Bevka, „posestnika“ v Otaležu. Kdor pozna politične razmere na Cerkljanskem, zlasti pa v Otaležu, se je smejal na vse kriplje tej predpustni komediji, ko je čital to vest. Kristanu so najbrž že postala prevročča tla v Idriji, zato pa dela nedeljske izsprehode po goriški meji, z namenom, da si nekoliko ohladi „batine“, katere letijo nanj v Idriji celo že od njegovih pristašev. Ta človek ki živi od žuljev delavcev-trpinov, si je že več let sem nadel nalogo, svoje farbarije, katerih pa še on sam ne verjame — zanašati tudi na Goriško mejo, zlasti v Otaleški okraj.

Skušnja bi ga bila že lahko naučila, da tukaj ni terena za njega. Nešteto krat se je že mogel sramotno umakniti na shodih iz govorniškega mesta, ter jo naglo nazaj pobrisati v svoj idrijski brlog. Zato pa danes ne nastopa več javno, ampak le še tajno, in še to le kjer se čuti varnega. Taki tajni shod je sklical dne 23. t. m. opoldne v Otaležu pri Cefarinu. Navzočih je bilo celih 18 volivcev, med temi v kmet. skupino s a m o d v a. Predsedoval je shodu znani Amerikanec Jerneje iz Loga, ki pa je med shodom zadremal. Zoehati se je pričelo tudi poslušalcem zato so pa po večini odšli, preden je Kristan iztveril svoje bajke o „farjih“.

Ta podvse klaverni shod je porok, da je bil Kristan zadnjič v Otaležu; tak sklep si je baje tudi sam napravil.

Ob 3 uri je bil sklican javni volivni shod cerkljanske „Kmečke zveze“, kateri je bil javno razglašen. Ko je Kristan videl, kako so prihajale naše, čete k našem shodu, ki se je vršil ravno tik Čuferinove hiše pri posestniku Brejcu, jo je odpihal naglih korakov nazaj z vzgovorom, da ima v Cerknem shod. V resnici pa Cerkno tisti dan Kristana še videlo ni.

Po 3. uri se je vršil naš shod, na

katerem je tajnik cerkljanske kmečke zveze gosp. Bevk govoril obširno tudi o tistih otaleških socialnih demokratih, ki so danes liberalci, jutri mokači; v resnici pa sami še danes ne vedo kaj so. Pri občinskih in državnozbornskih volitvah so glasovali z liberalci, danes hoteli biti pa socialni demokrati. Če pa očitaj v družbi tem ljudem, da so socialni demokrati, ti pa odločno to zaničajo. In vendar so postavili kandidata Menda bo reprezentiral letošnjega Pusta.

Govornik je razvil program S. L. S. in dokazal, da je ta program demokratičen program. Toda eno nas loči od onih zapeljancev, ki hočejo biti soc. demokrati, to je ono, kar smo podedovali že po naših pradedih: to so svetinje sv. vere, katere pa hočejo dobro plačani soc. demokratični voditelji našemu ljudstvu iztrgati iz njihovih src.

Govornik je dalje govoril o kandidaturah S. L. S. ter pozival zborovalce, naj vsi kot en mož oddajo na dan volitve svoje glasove našim kandidatom.

Navzoči naš kandidat g. Kosmač je razvil program; govoril o nujnih kmečkih potrebah za katere se bode, če bode izvoljen, vedno z vso vmeno potegoval. Z velikim odobravanjem so sprejeli poslušalci govor g. kandidata.

Predsednik shoda č. g. kurat Buda je še dal zborovalcem pojasnilo, kako bomo volili po novem volilnem redu. Priporočal je slogu med volivci ter zaključil sijajno vspehi shod, katerega se je udeležilo do 200 volivcev.

Med govori so nekateri soc. demokrati v ozadju, na čelu jim gospod učitelj, nekaj mrmrali; ko pa se jih je pozivalo, da naj tudi oni govorijo ter da jim zagotovimo prostost, jim je korajža pošla in so jo popihali. Volivci so se jim smejali. Tudi mati g. učitelja je menda zunaj pod oknom nekaj čebljala.

Ta dan smo se prepričali, da soc. demokrati v Otaležu sploh ni; so pa še neke vrste ljudje, ko jih pasma nismo mogli dognati. Morda bi nam to raztolmačil sloveči darvinist učitelj Borštnik na Bukovem.

Vsi na volišče!

Književnost - umetnost

* Glasba. — I. Divja rožica. II. Slovenskim mladenkam. Za ženski dvo-spev in klavir. Uglasbil Hrabroslav Volarič. Op. 12. Cena 1 K 50 h. V Ljubljani, 1908. Tiskala Umeteljska tiskarna. Založila Franciška vdova Volaričeva.

Pod tem naslovom je ravnokar izšel 13 str. broječi, čedno avtografirani zvezek dveh Volaričevih napevov na Jenkovo besedilo, katere dva napeva lahko smatramo za bisera Volaričeve muze. Volarič je po vsej pravici čislal slov. skladatelj. Njegovo glasba je jasna, živih boj; sem ter tje jo preveva sentimentalnost, ki pa je njegovi umetnosti v veliko korist. Volarič ni Wagnerjanec, saj njemu ne manjka fantazije. Wagnerja skušajo posnemati le oni skladatelji, katerim ne teče prebogato vir lastne iznajdbe in iščejo dekadence v glasbi. Volaričeva glasba pa tako prijetno vpliva na poslušalca, kakor prijetno de lahki vetrič v hudi poletni vročini.

Žal, da se je moral pokojni Volarič vpreči radi ljubega kruha v šolski jarem; to je neugodno vplivalo na fino čutečega a šibkega moža. Da bi bil on službe prost, imeli bi bili mi Slovenci svojega Mozarta. In zares je I. napev tega zvezka tako lep, da bi se ga gotovo veliki Mozart ne sramoval. S Volaričem smo izgubili Slovenci na polju narodne glasbe, kar s Simonom Gregorčičem v poeziji. Po sodbi pokojnega dekana Harmel-ja je bil Volarič najpopularnejši slov. skladatelj. Čitalnice, pev-ska društva in osobito, ve gospice pevke, sezite po tem zvezku, da bomo čuli iz vaših zvonkih glasov prav mnogokrat ta dva Volaričeva pevska bisera! Zvezki se naročujejo pri g. vdovi Franciški Volaričevi v Gorici, Via St. Antonio. Najbolje je naročiti zvezke po številu pevk; da se prihrani zamudno prepisovanje.

D a n. F a j g e l.

Proda se

hiša enonaostropna z več sobami in z vsemi potrebnimi prostori v jako dobrem stanju v Ajdovščini.

Cena ugodna.

Več pove lastnik H. Stibil Trst, Via Gaetano Donizzetti št. 3.

Pomožna akcija za Primorsko.

(Dalje).

Dr. Gregorčič.

Dr. Gregorčič je imel daljši govor, iz katerega posnamemo sledeče:

„Ker je bil tovariš Fon tako prijazen“ — rekel je govornik — „da je posegel tudi v moj volivni okraj ter navedel, kaj mu je potrebno, smem biti v svojih besedah krajši; a nekoliko dostavkov in pojasnil moram vendar dodati.“

Kmečkemu prebivalstvu je treba najprej, da se mu zboljša gruda, na kateri in od katere živi. V ta namen treba najprej strogo ločiti, kaj je gozd in kaj je zemlja, ki se dá porabiti za pašo, travnik ali njivo. Tu treba ozirati se na dejanske razmere, ki se dandanes veljajo, in ne na stare urbarje iz daljnih stoletij, v katerih je morda zaznamovana katera parcela kot „gozd“ ki že zdavna služi kot pašnik ali senožet. Staro ime ne sme odločevati, ampak sedanja uveljavljena resnica. — Dalje treba, da se vsako zemljišče uporabi za to, za kar je sposobno. Radi tega ni opravičeno, da se prepoveduje kozoreja na takih zemljiščih, ki se ne dajo drugače porabiti, v občinah, ki so navezane na kozorejo in ki brez nje ne morejo živeti. Takih občin ni veliko, vendar so nekatere scela ali deloma, n. pr. Trenta, Soča, Kal - Koritnica, Žaga, Drežnica, Koritnica pri Grahovem in morda še katera. Iz onih krajev, kjer koze pasejo; se ne dá spraviti ne trava, ne stelja, ne drva, ne kaj drugega. Ali koze, ali pa nič.

Kmetu potrebni svet, bodisi za pašo, bodisi za drugo rabo, treba varovati, da ne gre pod zlo. Zato treba urediti hudournike, ki razjedajo in odnašajo rodovitni svet v vedno večji meri.

Treba zasaditi gola rebra in neobrsten svet, da se ohrani zemlja in da svet prinaša sadu, ki se sme od njega zahtevati. Koliko rodovitne zemlje so odnesli Soča in njeni pritoki? koliko pridelka bi dajale goličave in plazovi, ako bi bili zavarovani in obsajeni ali osejani!

Zemljišča, posebno pašnike in travnike, treba zboljšavati, kamenje in grmovje se mora trebiti; po možnosti treba svet gnojiti; sejati se morajo trave in zelišča, ki so planšarstvu in kmetijstvu najbolj primerna. V to treba pouka in podpore, katero dati je poklicana država. Na Tolminskem je svet izredno pripraven za planšarstvo in vsakovrstno obdelovanje. Vlada je kriva, ako dežela ne napreduje.

Nekatere planine so brez studencev, brez vode, brez hlevov, brez primernih staj in stanu. Vlada mora planšarje opozarjati, da je to potrebno, in podpirati jih, da si vse to in primerno opravo omislijo.

Najboljša agrarna operacija je razdelitev občinskih zemljišč. To priča mnogoletna skušnja v vsej deželi. Zato je obžalovanja vredno, da vlada ne predlaga več v Najvišjo sankcijo tozadevnih sklepov deželnega zbora in deželnega odbora goriškega, češ, da taki predlogi naj se prej izročijo v pretres deželnemu uradu

za agrarne operacije, ki se ima še le ustanoviti. S tem se razdelitev zavlačuje in ni izključeno, da se v katerem slučaju podere delo, ki traja 5, 10 ali celo 20 let. Ako sta deželni zbor in deželni odbor razumelo svojo nalogo, predno se je sprožila misel o ustanovitvi dež. urada za agrarne operacije, razumeta menda tudi zdaj, in je popolno nepotrebno in neopravičeno čakati s sankcijo predloženih načrtov.

Kmečko prebivalstvo na Tolminskem je dovzetno za vsak koristni pouk in pravi napredek. To je pokazalo z ustanovitvijo raznih kmečkih združenj in društev. Redko kje so mlekarske zadruge tako gosto posejane in tako uzorno upravljane, kakor na Tolminskem. Kmečke zadruge in „Katol. politično društvo v Bovcu“ so prosile, da bi se v Bovcu, Volčah, Zatolminu, Cerknem ustanovile uzorne mlekarnice ali mlekarska šola; pa zastonj. Cerkno je imelo lanskega leta pettedenski mlekarski tečaj. To je vse. Cesarska vlada se pozivlja, naj se ozira z bistrejšim in prijaznejšim očesom na prošnje in zahteve ljudstva.

Mlekarske in sploh gospodarske zadruge potrebujejo vladne podpore, ker same ob sebi so prešibke, da bi si mogle oskrbeti, kar treba. V tem oziru je pa vlada mnogo, mnogo prenezaupna in prepočasna. Kmetijsko društvo v Cerknem je dobilo 5000 K podpore v petih letnih obdobjih. Na nadaljno prošnjo pa še zdaj — po 2, 3 letih — ni dobilo odgovora. Predno Cerknu državna pomoč priteče, lahko društvu že vsa krv odteče, — in potem je državna podpora prekasna.

Za ljudi in živino potrebna je v zadostni množini zdrava voda, za katero se naše ljudstvo mnogo trudi. Napravljajo se vodovodi, vodnjaki, napajališča, zbiralniki na levo in desno. Ali mnogokatero delo se ne prične ali se pričeto ustavi, ker ni državne podpore, ki se je obetala, od nobene strani, ker državni uradi nimajo časa, da bi načrte pregledali ter stavili svoje nasvete. Med tem vsa stvar zaspi ali pa zabredejo kmetje v dolgove, ako hočejo po vsej sili zase in za ljubo živino zadostne zdrave vode. Hitrost ni coprnija; ali državni uradi ne hlepijo po tem, da bi se jim hitrost očitala. In vendar je veliko na tem ležeče, da si država ohrani in množi zdravo in krepko kmečko ljudstvo. —

Vodovodi se napravljajo tudi iz zdravstvenih ozirov, glej Podbrdo; z njimi se družijo kanalizacije (Drežnica, Zatolmin) in odvajanje nepotrebne vode. Neobhodno potrebno je, da v vseh teh podjetjih država podpira in navdušuje svoje zveste državljane in zanesljive varuhe državnih mej.

Država naj pošlje svoje ljudi, ki bodo ljudstvo poučevali v vseh teh delih; naj mu da svojih uradnikov za izdelavo načrtov in preudarkov ter naj mu podeli potrebnih podpor iz državnih sredstev v državno korist.

Deželni zakon je uvedel ob-

činam dolžnost, da si nakupijo sposobnih bikov v potrebnem številu. To stane mnogo, in marsikatera občina ne more zadostiti postavi s svojimi sredstvi. V teh slučajih je neodhodno potrebno, da poseže država vmes ter da podeli potrebnim občinam primerno podporo za nakup občinskih bikov.

Na mnogih krajih na Tolminskem (in na Kanalskem) cvete domača obrt s čipkami, pletenim blagom in važnimi domačimi izdelki. Te naj država goji in podpira; naj poskuša, ali bi se ne dali uvesti motorji na vodo ali na veter, za mline, žage in drugo. Na Kobariškem nameravajo začeti z izdelavo opeke iz cementa, ki se do zdaj uvaža iz Italije. Domače poskuse naj vlada podpira.

Vodna moč, katere je obilo v deželi, daje povod, da se tu in tam spočne misel o kakem obrtnem podjetju; ali brez državne pomoči, ki je v začetku potrebna, take dobre misli navadno zaspijo. „Katol. politično društvo v Bovcu“ je opetovano prosilo, naj bi se napravila v Bovcu državna strokovna šola za obdelovanje lesa; ali do zdaj niti odgovora ni dobilo.

Država sama namerava porabiti vodno silo gorenje Soče v nabavo elektrike. Enak namen zasleduje neka privatna družba, pa z drugim načrtom. Načrt zasebne družbe ljudstvu bolje ustreza, nego vladni; a splošna je želja; naj ostane vodna moč, oziroma elektrika prihranjena državi in deželi, in naj se ne oddaja v tuje, zasebne roke. Vlada naj premeni in zboljša svoj načrt.

Ali to ne zadostuje, da se kmetu pomaga zboljšati njegova zemljišča, živino in njive. Treba, da ima tudi primernih cest in kolovozov, da svoje pridelke lahko spravi v denar. Tedaj še le ima veselje do dela in lahko govori o nekakem blagostanju. Najoddaljenejši vasi in sela morajo kolovozi vezati z državnimi in okrajnimi cestami, tedaj še le je mogoče popolno izkoriščati važne panoge kmetijstva.

V zadnjih desetletjih je vlada mnogo storila za državne ceste; ali še preostaja v tem pogledu marsikaj. Treba še odvzeti klance med Trnovim in Srpenico ter ozirati se pri tem nato, da Trnovo ne bo škode trpelo, ko mu gre zdaj cesta skozi vas. Pa tudi od Bovca naprej od Kluži proti Logu so potrebne poprave in premembe, ki bodo sicer drage, a se ne dajo odkladati.

Okrajna cesta iz Bovca v Sočo in dalje do Baumbachove koče je v slabem stanu ter potrebuje podaljšanja do Sv. Marije v Trenti in dalje čez Mojstrov v Kranjskogoro, kamor naj bi peljal vsaj složen in varen kolovoz s potrebnimi izogibašči. Naprava in vzdrževanje teh cest bi mnogo stalo; vse bi morala država prevzeti v svoje roke. Trenti, najsiromašnejši in najubožnejši občini bi bile vsakoletne poprave vir novih dohodkov, da ne bi jim trebalo trumoma hoditi po svetu, kjer si iščejo vsakdanjega kruha za-se in za svojce.

Ob italijanski meji se trudijo okraji in občine za dobre ceste; pa ne morejo vsega zmagovati. Tu mora vlada vmes poseči in krepko podpreti podjetno ljudstvo. Ceste iz Kobarida po Kotu v Briginj in Loge do Stanovišč onkraj Nediže, iz Idrskega na Livek in bližnje vasi, od kamenskih mlinov do Fonov, iz Volč v volčanske Rute, iz Ušnika čez Kosmarico k Sv. Luciji, iz Kobarida v Drežnico, Magozd in Ravni, iz Ladij na Libušnje, Vrsno in v Krn so več kot krajevnega in okrajnega pomena ter vredne, da obrača visoka vlada na nje vso svojo pozornost in jih krepko podpira pri napravi in pri vzdrževanju.

O cesti na levem bregu Soče od Kobaria skoz Ladije čez Kamno po deželi v Tolmin in k Sv. Luciji niti govoriti. Že to, da ta cesta obstaja iz davnih časov in da jo ljudstvo rabi vsak čas, kaže njeno lokalno potrebo. Ali današnji državni položaj nasproti sosodnemu kraljestvu stavlja to cesto v ospredje med drugimi cestami in zahteva brezpogojno, da se na Kamnem zveže z državno cesto na desnem bregu Soče z mostom, za kateri se oglašja ljudstvo od nekdanj in za kateri sta se zavzela cestna odbora v Tolminu in Kobaridu. Vlada je že zagotovila svoj prispevek k temu delu za most in cesto; ali ta prispevek ne zadostuje. Z ozirom na važnost te ceste in mostu in na veliki potrošek, ki zahteva vse to delo, treba, da vlada izdatno zviša državno podporo za to podjetje, ker občine in okraja ne bi mogli kriti stroškov, ki bi prišli na nje po sedanjem proračunu.

Okrajna cesta iz Tolmina čez Lubinj skoz Podmelc, oziroma z Bače čez Knežo in Grahovo do Podbrda ter dalje čez Petrovobrd v železnike na Kranjskem naj se podpravi ali pa naj daja država okraju zdatno letno podporo za vzdrževanje te ceste, ki je za krajevni promet in z ozirom na celokupne državne koristi velikega pomena. Na vsak način pa treba, da vlada, ki je izdelala cesto od Podbrda čez Petrovobrd do železnikov, popravi nedostatke, ki so se vrinili vsled hitre gradnje, predno to odda cestnima odboroma v nadaljno upravo.

Cerklijski okraj potrebuje posebno zvezo s sosednjo Kranjsko in z bohinjsko železnico. V prvem oziru pride v poštev cesta Cerkno-Novake-Kopačnica; v drugem oziru Cerkno-Bukovo-Hudajažna, kakor tudi Reka-Bukovo-Hudajažna in druge. Tamašnji cestni odbor je načrtal cestno mrežo, katero bi trebalo v okraju izvršiti. Od vladinega sodelovanja je odvisno, da se to čimprej zgodi.

Sv. Lucija je naravno središče, kjer se stekajo ceste in železnice iz raznih krajev. Velikega pomena bi bila cesta, ki bi vezala Čepovan - Vrata - južno pobočje v idrijski dolini — s Sv. Lucijo, po kateri bi prišel trnovski gozd v dotiko s svetom z onimi svojimi kraji, iz katerih do zdaj ni bilo mogoče izvažati gozdnih pridelkov, tako da so ostajali neporabljeni brez vsake koristi. — Sv. Lucija potrebuje še cestne zveze z

L o m o m, kamor je napravljen lep kolovoz, ki na enem težavnem mestu čaka še pridne, umetne roke, da bo mogel služiti svojemu namenu. — Enako potrebna je cestna zveza čez Log in Vogršček z Avčami, v kateri smeri je že nekaj poti in nekaj kolovoza na eni in na drugi strani. Vendar manjka na tej progi še nekoliko, posebno most čez Vogršček, kamor bi prihajal s hriba drug kolovoz iz Loma.

Šentviškogorska planota ima začelo že marsikatero cesto, ki veže posamezne vasi med sabo ali pa z državnimi in okrajno cesto v idrijski in baški dolini, pa skoro nobena ni dovršena in v takem stanju, kakor bi bilo železi. Z razmeroma majhno državno podporo bi se vsa ta zapričeta dela lahko srečno končala v veliko olajšavo ondašnjemu prometu in v vsostransko korist ondašnjemu nadarjenemu in pridnemu ljudstvu.

S tem sem omenil le glavne ceste in poti v tolminskem okraju; potrebnih je pa še mnogo več, katerih ne morem tu posamič naštet, katerim pa naj visoka vlada ne odreče svoje mogočne podpore, ko se prizadeti krogi za njo oglašajo. Karkoli da država na Tolminskem v cestne namene, je dobro obrneno; vsa taka glavnicca je plodonosno naložena, ter ne pomaga ljudstvu le takrat, ko ceste dela, ampak mu je obilno pomoč pri vseh njegovih nadaljnjih naporih v kmetijskih in splošnih gospodarskih ozirih.

Z voznimi cestami v ozki zvezi so železne ceste. Tolminski okraj se je skoro pol stoletja potegoval za predelsko železnico; slednjič je dobil predlanskim bohinjsko železnico. Ali s tem ni pomagano vsem zahtevam, katere stavi ta okraj na državo v prometnem oziru. Podaljšanje te železnice po stranski progi Sv. Lucija - Želin - Idrija je neobhodno potrebno, da pride cerkljanski okraj v neposredno zvezo s svetom in z bohinjsko železnico. Enako potrebno je podaljšanje od Sv. Lucije skozi Tolmin do Kobarida in dalje do Loga ali Bovca. Začasno naj se uvede med Kobaridom in Logom vsaj promet z avtomobili. Deželni zbor goriški je že opetovano pokazal svoje zanimanje za te črte, ker je prosil za potrebno predkoncesijo in je odločil potrebne vsote za traziranje teh črt. Naravno je, da brez krepke državne pomoči se tako delo ne more izvršiti.

Glede na uravnavo Soče in hudournikov ter izsuševanje močvirnatih tal zavrača govornik na interpelacijo, katero je v tem oziru vložil na cesarsko vlado v poslanski zbornici državnega zbora pred 6 ali 7 leti. V njej so podrobno navedene vse tozadevne potrebe v vsi deželi.

Soča dela mnogo škode že v gorenjem svojem toku v Trenti in Soči, dalje pri Čezsoškem Logu, na Žagi, med Kobaridom in Sv. Lucijo. Za uravnavo Soče na zadnjem mestu bili so prirejani že načrti; a delo se ni izvršilo. Hudourniki Kamnim, Šijak, Učaja, Boka, Malovaški potok, Banšica in drugi delajo mnogo škode in so nevarni; ali država ne stori potrebnih korakov, da bi se zagradili. In če začne katere korake, jih pa ne konča.

Za uravnavo Kamnice pri Volčah je bilo pred leti že vse pripravljeno; a vlada se je spomnila, da ako se uravna volčanska stran, pride v nevarnost Vrblje na levi strani Soče. Namesto, da bi oboje uredila, je pa še Kamnico zanemarila. — Tolminski most je v nevarnosti, da Soča zbeži izpod njega v tolminsko gmajno in da

ostane most brez vode. — Na Kamnem so se izvršila majhna brambena dela brez pravega pomena; Soča in Volarje pa še dalje izpodjedata svet in odnašata rodovitno zemljo. — Enako se godi v Idrijskem in na nasprotni strani v Ladih in Smastih. Vladni organi nimajo odprtih oči za razdirajočo moč Soče in njenih pritokov. — Šijak je bil že nekaj uravnan; zdaj preti nova nevarnost; delajo se zopet priprave za novo uravnavo; ali bati se je, da Šijak ne bo čakal, dokler bi kdo hotel, marveč da zasuje, kadar se mu zljubi, strugo kobaridske Idrije, preplove kobaridsko Blato, zadnjo državno cesto med Kobaridom in Robičem ter prouzroči mrzlične močvire, ki so se prej nahajali v teh krajih. — Nediža z Belim potokom in drugim pritoki izpod Stola in z Mije razsajajo po kobaridskem Kotu ob italijanski meji ter odnašajo plodovito prst, ker ni nobenega, ki bi se pobrigal za blaginjo ljudstva, ker država obrača svojo skrb in svoje podpore drugam. — Malovaški potok v Dvoru pri Bovcu je že nekatere kratki nasul grušča in kamenja v hiše in hleve, mimo katerih vali svoje razburkane valove, ter preti, da ob prvi priliki prouzroči veliko škodo. »Katol. politično društvo v Bovcu« se je opetovano zateklo do visoke vlade s prošnjo, da bi pomagala sploh in posebe še glede na ta hudournik; pa do zdaj vse za stonj. —

Močvirje med Kobaridom, Idrijskim in Starimselom, kateremu pravijo domačini Blato, je sicer le deloma izsušeno, vendar že ta korak je imel prav dobre posledice v zdravstvenem in gospodarskem oziru. Neobhodno potrebno je, da se delo dovrši ter podvojijo dosednji dobrodejni nasledki izsušenja. Tla so tam močvirna, ker je svet skoro popolno raven in visi le neznatno proti Soči, oziroma proti Nediži.

Ako hoče država v resnici pomagati tolminskemu okraju, naj se ozira na tu izražene potrebe in želje.

V kulturnem in gospodarskem oziru treba še omeniti, da stroški, katere povzročuje ljudsko šolstvo, postajajo neznosni, ker za vse šolske potrebščine, stvarne in osebne, morajo skrbeti le okrajni šolski zalogi, kateri — ako odštejemo nekaj prispevkov iz deželnega zaloge — smejo kriti svojo potrebščino edino le z nakladami iz ravne davke. Ako vlada noče, da obnemorejo naši okraji, treba, da jim država prispeva za stroške ljudskega šolstva.

Da bi dajala dežela še večje prispevke od sedanjih okrajnim šolskim zalogom, je težko pričakovati. Morebiti bi se to zgodilo, ako bi država odprla deželi nov vir dohodkov s tem, da bi jej prepustila dobiranje državne užitnine, kar je po obstoječih zakonih mogoče, in kar bi doneslo deželi, kakor skušnja uči, lepih dohodkov.

Tudi premeščenje slovenskega oddelka učiteljskega iz Kopra v Gorico bilo bi okrajem in posameznikom v gmotno in kulturno korist, ker vzdrževanje dijakov v Gorici je ceneje nego v Kopru in ker Gorica nudi mnogo več ugodnih okoliščin za vzgojo in izobraževanje mladine nego mali, zapuščeni Koper.

Glede slovenskega vseučilišča se slovenski zastopniki z Goriškega strinjajo z zastopniki drugih slovenskih pokrajin ter smo ž njimi vred storili skupne korake v tej stvari in jih še storimo po potrebi.

Z ozirom na srednje šole v Gorici se popolno ujemam z gg. predgovornikoma, da naj se te šole v zmislu opetovanih sklepov dežel-

nega zbora goriškega preustrojijo tako, da bo materni jezik dijakov služil kot učni jezik naši domači mladini.

Ni mi treba posebe poudarjati, da glede na slovensko trgovsko šolo, katero nameravajo ustanoviti v Gorici, zahtevam od visoke vlade ono naklonjenost in podporo, katero deli istotam italijanski šoli te vrste.

Strokovna šola za obdelovanje lesa je za slovenski del goriške dežele neobhodno potrebna, naj jo že vlada ustanovi v Bovcu, Solkanu, ali katerem primernem kraju.

V tem zmislu in na ta način je drž. poslanec govoril tudi o potrebah v kanalskem okraju — naštevajoč posamič razne ceste, mostove in slične objekte, ter omenjajoč posebno domačo obrt, ter deloma tudi v goriškem in sežanskem okraju.

Kar je prvi dan z besedo poročal, je spravil drugi dan v obširno spomenico, katero je vladi izročil.

Vemo, da tem korakom naših poslancev so se pridružili s posebnimi spomenicami tudi nekateri okrajni zastopi.

Zopet velik uspeh poslanca Fona.

Marljivi posl. Fon je z vstrajno delavnostjo dosegel nov uspeh!

Poljedelski minister s pismom z dne 21. t. m. je naznanil poslancu Fonu, da je zopet **precejšen znesek**, kakor vladna podpora, dovoljen za nabavo sena **poleg že dovoljenih 79.000 K.** Vendar pa visokost zneska ni bila označena.

Dne 26. t. m. je pa poljedelsko ministerstvo obvestilo poslanca Fona, da **znaša novi znesek vladne podpore 25.000 K.** Torej je poljedelski minister dovolil skupno **104.000 K** za nabavo sena.

Kaj pa ve Štrekelj o tej stvari? Ali bo »Soča« tudi ta uspeh poslanca Fona naprtila Lojzetu Štrekelju? Skoro gotovo!

Briski agrarci in kmeti trpin.

Briski in tudi drugi agrarci trobijo po shodih, ki jih prirerajo po Brdih, da je bil kmet do poslednjih dni suženj. Se le 1. 1848 da se je kmet osvobodil. To pa ravno za Brda ne velja.

V Brdih je še jako veliko gosposkih kmetov; posebno v Št. Ferjanu, Cerozem, Vipolžah, Fojani, Biljani, Slovrencu, na Višnjeviku, v Šmartnem, Vedrijanu in drugod. Vsi ti gosposki kmetje morajo še vedno robotati svojim gospodarjem, odrajtovati desetino itd.

Najhujši agrarni kričači, nekdanji liberalci, imajo kot bogataši več svojih kmetov. In znano je, da se tem revežem najslabše godi pri svojih agrarnih gospodarjih, da ti najslabše s kmeti ravnaajo. Za kos suhe polente na dan morajo obdelovati gospodarjeve vinograde.

Pri gospodih — agrarcih ti ubogi ljudje ne uživajo nobene svobode.

Ob času volitev morajo voliti vsi na migljaj gospodov. Tako se je godilo ob zadnjih državnozborskih volitvah. In nič drugače se ne bo ob sedanjih deželnozborskih. Gospoda kar komandira kmete k volitvam — ali pa jih čaka slovo.

Tako delajo nekdanji naprednjaki, ki so se pa kar čez noč prelevili v »agrarce«. Najhujši briski mogotci, ki imajo še več ali manj kmetov sužnje v, so agrarci. Ti vpijejo sedaj po vseh Brdih: kmet osvobodi se.

Enajsta ura je že, da se vzdigneš in postaneš sam svoj! itd.

Namesto da bi najpred pomedli pred svojim pragom, in svoje kmete osvobodili, pometajo drugod, in mečejo kmetom pesek v oči, da je hočejo osvoboditi in pomagati do boljšega gmotnega stanja.

To nam storite, briski agrarni mogotci. Osvobodite pred vsem svoje okolišče, in svoje kmete-sužnje, robstva in tedaj pridite in pomagajte drugim vže svobodnim kmetom z vašim agrarnim programom. Dokler pa tega ne storite, vedite da vam čisto nič ne verjamemo, in da se vam ne vsedemo na lim.

Vse vaše regljanje je le hinavska častihlepnost in nič drugega.

Takšni so briski agrarci, ki še v 20. stoletju trpijo sužnje kmeta na svojem domu, pa hočejo kmeta osrečiti. Lažnjiva in zvita kača so.

Briski kmet, predno stopiš na volišče oglej si dobro te tvoje prijatelje! Voli može, katerim je res mar za tvoj blagor, nikar pa onih, ki vpijejo po vseh Brdih, da je že enajsta ura, da se osvobodiš in pomagaš sam sebi, pa sami na svojem domu imajo kmete sužnje. — Odpri vendar enkrat svoje oči!

Skrb za ceste na državni meji.

Iz Kanala.

Vojno poveljništvo je odvrnilo z dopisom 12. decembra pr. l. št. 3492 Pr. tako-le: »Po prejetem obvestilu c. kr. namestništva v Trstu dovrši se baje cesta ob Idriji do Britofa leta 1911, ona od Vrhovlja do Kambreškega leta 1909. Pomladi l. 1908 dogradi se cesta od Ročinja čez Kambreško do Srednjega.

Radi končne zgradbe okrajne ceste Kanal-Avče do Sv. Lucije je vojno poveljništvo že ponovno potrkalo pri c. kr. namestništvu; torej se želje okrajja strinjajo z onimi vojne uprave.

Kar se tiče zveznih občil med soško in idrijsko dolino, bodi tu omenjeno, da je vojna uprava popustila svoječasno stališče, po katerem bi ne smelo biti nobene zveze med cesto ob Idriji in ono po vrhu Kolovrata, marveč, da je vojno poveljništvo še le nedavno izrazilo željo namestništvu, naj bi od svoje strani pospeševalo zgradbo zvez med obema navedenima cestama.

Zlasti za zvezo med Kanalom in Marjacelem se je vojno poveljništvo že ponovno potezalo pri c. kr. namestništvu, ker jej pripisuje posebno važnost.

Iz vsega tega je razvidno, da vojna uprava ne samo ne stavi nobene zavire zgradbi zvezne ceste od Kanala mimo Marjacelja in Markičev do Britofa in one od Debenjega skozi Zapotok-Velendol do nove ceste ob Idriji, ampak da bode, kolikor se da, delala na to, da se čimbrže zgradiata.

Naprava dobre vozne zveze od Kanala do Bat, oziroma do Banjšic odgovarja namenom vojne uprave prav tako, kakor projekt od Levpe do nameravane ceste Kal-Lom, dočim ima zveza na desnem bregu Soče od Kanala do mosta v Plaveh tako dolgo neznamen pomen za vojne namene, dokler se ne zgradi most morda pri Anhovem ali Goranjem polju. Slednjič je omeniti, da se kaže potreba, zboljšati cesti s Kambreškega v Ročinj vhod v državno cesto.

Izmed vseh drugih v vlogi cestnega odbora navedenih cest zanima se vojno poveljništvo posebno za tiste, katere drže iz soške doline do vrha Kolovrata.

Ta uradna izjava vojnega poveljništva je osvežila cestnemu odboru pogum, da se je takoj čvrsto lotil izvrševanja svojih sklepov. Pred vsem mu je preskrbeti potrebnih načrtov za zgoraj označene ceste; najprej za one, ki se nameravajo povzdigniti med okrajne, potem polagoma za vse druge. In v tej nalogi tiči prva težava, katero mu je premagati. V deželi je namreč težko dobiti zasebnih inženirjev, katerim bi se lahko poverila ta dela z nekako gotovostjo, da potem obveljajo njihovi operati. Pristojna oblastva — deželni odbor in politični stavbeni uradi pa nimajo zadostnega tehničnega osobja na razpolago, da bi ga mogli in hoteli odrediti v prilog cestnim odborom. In vendar si ni mogel cestni odbor drugače pomagati, nego da se je obrnil do c. kr. vlade naj dovoli svojim inženirjem, da čimbrže napravijo potrebne načrte. Z ozirom na to, da so namera-

vane cestne zveze v obmejnem okraju državnega pomena in nujno potrebne, pričakovati je zanesljivo povoljne rešitve.

Poprečno precenjeni stavbni stroški samo za nameravane okrajne ceste brez tistih, za katere je vlada že obljubila državne prispevke, bi znašali nad 600.000 kron; za vse druge potrebne ceste, priprosto zgrajene v navadni širini 3 metrov, pa oskrbljene z ogibalšči, bi trebalo najmanjše še enkrat toliko denara. To je seveda ogromen potrošek, o katerem niti misliti ni, da ga bi gmotno obnemogli okraj sam omagal, zlasti če se preudari, da so njegovi kontribuenti že sedaj preobloženi.

V tem okraju, katerega je cenitev pri zadnji uravnavi zemljarine hudo pritislila, so namreč za leto 1908 naložene naslednje doklade: za državne izravne davke v odstotkih

davčna občina	deželna	občinska	cestna	šolska	skupaj
Ajba	25	125	41	72	263
Anhovo	25	91	26	72	214
Plave	25	88	26	72	211
Ukanje	25	95	26	72	218
Avče	25	137	36	72	270
Banjšice	25	83	36	72	216
Bate	25	328	36	72	461
Deskle	25	72	26	72	195
Kal	25	188	36	72	321
Kanal	25	66	26	72	189
Bodrež	25	53	26	72	176
Gorenjvas	25	51	26	72	174
Idrija	25	55	26	72	178
Morsko	25	51	26	72	174
Vrh	25	56	26	72	179
Lokovec	25	100	36	72	233
Ročinj	25	107	49	72	346
Doblar	25	200	49	72	346
Povpr. dok.	25	83	30	72	210

Kakor je videti iz predstoječega razkaza, sta občini Gorenjvas in Morsko najnižje obloženi s skupno doklado 174 odst., občina Bate pa je najhujše obremenjena z doklado 461 odst., kar je čez vse meje pretirana obložba. Pa tudi poprečna mera 210 odst. presega z ozirom na obstoječe gmotne razmere moči obdačencev.

S tem, da je cestni odbor naložil tistim občinam, v katerih se imajo letos graditi nove ceste, do 49 odst., vsem drugim pa 26 odstotno doklado, jih je pač najvišje obremenil, kar je po svoji vesti mogel. Zraven tega pa je pripravljen, najeti pri kakem kreditnem zavodu do 100.000 kron posojila s pogojem, da se mu bode izplačeval ta denar sproti, kakor bodo dela napredovala in da se poravna dolg v 50 letnih obrokih po amortizaciji, tako da bode tudi prihodnji rod pomagal plačevati ceste, ki mu jih sedanjí zgradi. To posojilo pa se zajme šele tedaj, kadar bode zagotovljena zadostna državna pomoč, da se lahko začnejo najpotrebnejše izmed nameravanih cestnih zgradb. Okraju, prizadetim občinam in prebivalstvu bi bilo seveda najboljše ustrezno, ako bi se napovedana pomožna akcija v prilog našej deželi tako izvedla, da bi se cestnemu odboru odmerila in zagotovila zadostna skupna vsota za zgradbo vseh potrebnih okrajnih cest; vsem tistim občinam pa, katere bi se z veljavnimi sklepi obvezale, da tudi same kaj store bodisi z odstopom potrebnih zemljišč, ali z opravljanjem robot v namen, da z lasno požrtovalnostjo olajšajo stavbne stroške, da bi se njim tudi istočasno zagotovili potrebni državni prispevki in s tem omogočilo, da bi se obe prizadeti pokrajini v najkrajše mogočem času oskrbeli s priležno cestno mrežo. Tako bi se posredno najhitreje doseglo zboljšanje gospodarskega položaja naših občin in našega ljudstva in takšna akcija bi ne bila samo pomožna, ampak bila bi v pravem pomenu besede o d r e š i l n a.

Toda pripustivši modri previdnosti ces. vlade, da izvede obljubljeno akcijo v prilog našej deželi po svojem najboljšem spoznanju, pričakujemo zanesljivo, da oblagodari naš okraj, ki je ravno radi pomanjkanja varnih in priležnih občil gospodarsko najhujše propadel, z obilnim deležem državne podpore v označeno svrhu, da se dosedaj zanemarjene in pozabljene pokrajine odprejo javnemu prometu, da se posredno pospeši kmetijstvo in olajša razvoj obrtnij, da se povikša vrednost posestev in ojači njih davčna moč in kar je ve-likega pomena, da se povzdigne ugled države tu na avstrijsko-italijanski meji in pospešijo in zavarujejo tudi oni prevažni interesi, za katere se po vsej pravici zanima in poteza vojna uprava.

E. Kl.

Agrarno-liberalni volilni oklic.

Ta oklic ne pové nič pozitivnega o tem, kaj so agrarno-liberalni veljaki že napravili za slovensko domovino, niti kakšni cilji jih vodijo za bodočnost. Nič o tem! Edino, kar vedo, so izbruhi sovražstva proti Slov. Ljudski Stranki. Ta je izdajalska, nezmožna, lena, zlobna!

„Slov. Ljudska Stranka“ ni imela oblasti v rokah skoz 18 let, kakor pravijo agrarci. Ne! Imeli so jo Lahí. Dosegli pa so naši poslanci v narodnem in gospodarskem oziru, kar so mogli v danih razmerah. Če družega ne, je tu *užitina*. Dosegli bi bili več, ako bi bila naša delegacija edina ostala. A liberalni Tuma je kršil edinstvo v odločilnem trenutku abstinence. Liberalci so krivi neuspeha abstinence naših deželnih poslancev, ki so hoteli na ta način priboriti *deželni šolski salon* in pa Slovencem *ugodniši ključ sa razdelitev deželnih podpor*. In zdaj hočejo agrarci še več razdora zanesti med slovenske deželne poslance. Tako torej, s pospeševanjem razdora med slovensko delegacijo hočejo agrarci uvesti boljše razmere v deželno zbornico!

Ali pozitivnih ciljev svojega dela ne vedo prav nič navesti? Pač! — V zadnjem kotičku „Našega Glasa“ od 25. t. m. odgovarjajo na očitjanje „Prim. Lista“, češ, da so brez načel in ciljev. In kaj odgovarjajo? „Kmet se mora najprej združiti, potem je mogoče nam uspešno delati.“ Kje ste kaj storili agrarci za združenje kmeta? Slov. Lj. Str. druži kmete v Kmečke zveze. Agrarci ne delajo družega, kakor da hujskajo proti temu, kar Slov. Ljudska Stranka dela. A najlepše je, kar obečajo agrarci glede združnega dela. Naša stranka da ni nič storila kot le ustanavljala posojilnice, ki so kmetu baje v škodo. Agrarci šele bodo snovali zadruge, ki bodo kmeta razdolžile. Krasno! Le poglejte svoje vrste, agrarci! Ali niso stopili v vaše vrste vsi liberalni oderuhi? Ali niso zdaj pri vas oni krčmarji in liberalni trgovci, ki so na vse kriplje ovirali združno delo Slov. Ljudske Stranke? Le poglejte svoje vrste po Biljah, Št. Petru, Renčah? Ali niso med vami oderuhi in potomci oderuhov? To je slika goriškega agrarstva! Po tej sliki sodite volivci tudi besede njihovega programa.

Dopisi.

Imamo kandidata. — Iz Komna 26. februarja. [Splošna nevolja je prešinila občino in okraj, ko se je raznesla in potrdila novica, da so nam goriški in tržaški liberalni mogotci odločili za prihodnje volitve v deželni zbor poleg dr. Gregorina še dva brata Štrekeljna kot kandidate.

Kako bo dr. Gregorin, ki je že deželni poslanec za Trst, ob enem sedel tudi v deželnem zboru v Gorici, katera večkrat hkratu zborujeta, to je skrb dr. Gregorina in naših sosedov iz Sežanščine, katere bo zastopal, ako ga izvolijo.

Nas zanimata brata Štrekeljna, katerih eden — Lojze — nas že zastopa v državnem zboru, kakor je sploh znano. Zakaj naj bi nas njegov brat — Jože, ljudski učitelj — zastopal v deželnem zboru, sploh ne vemo.

Goriško-tržaška liberalna gospoda nam ne vé o njem kaj povedati, razen da je liberalci, ki je dosegel, da se je v Komnu in Gorjanskem odpravila šolska maša, ki je bila v prejšnjih letih od 1. aprila do konca šolskega leta vsako soboto. To pa menda ni tak junaški čin, da bi učitelj Štrekelj — katerega kmetje plačujemo — sodil v deželni zbor.

Kdor je dolžan Gregorinu ali Gabrščeku, ali se boji njih strahovanja, ali je od njih kakorkoli odvisen, naj le voli Jožeta Štrekeljna. — Kar nas je pa neodvisnih Kraševcev, ki držimo kaj na čast in dobro ime, imamo že svojega kandidata za kmečke občine, in ta je naš mnogospoštovani rojak, član znane in odlične rodbine v Tupelčah, ki nam je skoz več desetletij dajala nepozabnega zbornika dr. Jožefa Abrama. — Naš kandidat se imenuje Anton Abram, posestnik v Tupelčah, ki je blage volje sprejel kandidaturu in je pripravljen zastopati in zagovarjati naše pravice in koristi v deželnem zboru goriškem, ako bo izvoljen.

Naš kandidat je samostojen in neodvisen na vsako stran. Njemu smemo zaupati z vso dušo; njemu naj veljajo v sredo 4. marca vsi naši glasovi. Od svojih sosedov in bratov v

Sežanščini pričakujemo, da bodo spoštovali naš sklep in našo srčno željo, kakor smo tudi mi pripravljeni glasovati za tistega njih kandidata, katerega določi resnična ljudska volja. Ljudstvo naj govori! Goriški in tržaški liberalni gospodje naj nas pustijo v miru, ko jih ne kličejo in ne potrebujejo.

Anton Abram, posestnik v Tupelčah, je naš kandidat za dan 4. marca. Neodvisni kmetje.

Sežana, 26. febr. — Neki liberalni gospodje iz Trsta in Gorice — v zvezi z nekaterimi domačimi mogotci, ki se sramujejo kmeta, ker so se v mestih navadili nositi rokavice — so kar naenkrat našli srce za kraškega kmeta-trpina, ko ima oddati svoj glas pri bližnjih volitvah za deželni zbor. Pomislite, odvetnika in učitelja so nam postavili za kandidata; eden ko drugi živi od naših žuljev; in ta dva naj bi nam rane celila pa vlivala olje v našo razpokano kožo. Dva liberalca naj bosta naša zastopnika in zaščitnika! Kdaj je liberalci srce imel za bližnjega? ali ne misli in dela vedoo in povsod le za osebni dobiček. Ne veruj liberalcu, če tudi se križa, da bi dobil tvoje zaupanje.

Zato so pa naši pametni možje, neodvisni kmetje, ki vejo, komu morejo zaupati, imeli posvetovanje in sklenili, da kmet naj kmeta zastopa, ker kmet vé najbolje, kje ga čevelj tišči in kako mu je pomagati. Soglasno so sklenili, da za sežanski okraj naj bo kandidat za deželni zbor Jožef Vran, posestnik v Tomaju.

Vran je znana oseba, ki zna govoriti in povedati vsakteremu resnico v obraz, ki se ne boji mestnih obrazov in naježenih obrvij. Vran je neodvisen od Trsta in Gorice in od onih magnatov, ki menijo, da morajo Kras vladati. Zato, volivci iz Sežanščine, dne 4. marca zapišite vsi na glasovnico poleg komeškega kandidata, katerega si ljudstvo postavi, še ime: Jožef Vran, posestnik v Tomaju.

Kraški kmetje.

Iz Krna. — Kdo naj verjame še kaj liberalcem? Nobeden jim ne bo verjel, ker jih vsak pozna, kakšni kmet-ski prijatelji so ti liberalni mešetarji. Liberalni listi pišejo, da je boljše zavzati se s samim vragom kakor s katoliško stranko, to je najbolj nesramno početje, kar ga premore liberalna pamet. Neki liberalni gospod je rekel, da kmet ni toliko vreden, da bi mu pokazal figo. Volivci, zapomnite si to, kako vas spoštujejo liberalni vampeži. Ko bi ne bilo kmeta, bi se tudi liberalni mogočnejši ne držali tako po koncu, kakor petelin na gnoju. Kadar gre liberalcem za njih žepe, hodijo okoli kmeta z rožnim vencem v roki in se delajo, kakor bi bili sami svetniki. Ko pa dobijo kmeta v pest, potem pa kar po njem; kmet ni za nobeno rabo, tepec je, zarukan kmet, prismođa, in še veliko takih priimkov dobi ubogi kmet. Kmetje, volivci, previdnost, dokler je še čas!

Strah kobarških liberalcev je silno hud; tarnajo neprenehoma: kaj bo, kaj bo, če prepademo kakor 14. maja! — Kramarjev Tomaž, njih pomagač na dLibušnjem, se širokonsti okoli, kako dober človek in napreden da je Kramarjev Drejc in tudi kraškega Štrekeljna Lojzeta hvali, kako da dela za kmeta; pa glej, pri moj kokoši, nobeden mu ne verjame, in vsak se mu le smeje na to razlaganje. Ne boš, Tomaž, tudi Drejc ne, in „Soča“ ne. — Ljuba „Soča“, le pozabi se — ne zanašaj se na me — jaz uzamem le katoliške — tebe veš, da ne!

Cesto so merili od Vrsnega do Krna 5. in 6. t. m. Vse bi bilo prav, le škoda, da manjka pri tem skupnega posvetovanja z vsemi posestniki v Krnu. Ovinkov je preveč, napravil bi se bil lahko boljši načrt, sicer pa bomo še videli, kako se konečno še vsa pot izpelje.

S Pečin. — Ni še leto, odkar smo na volivnem bojnem polju korenito porazili nasprotnika, a že nas zopet kliče

trobente glas — na boj. Pečani smo bili zmajaz zvesti zastavi Slov. Ljudske Str. Odkar je liberalizem privandral čez meje v našo lepo Goriško, ni nas omajal vihar niti oplašil grom sovražnika.

Vsaakega zavednega goriškega Slovence dolžnost je, da se drži „Slov. Ljudske Stranke“, katera edina zastopa katoliško načelo. Poglejte na Kranjsko, tam so se tudi liberalci prelevili v razne stranke, a dobro kranjsko ljudstvo je z njimi obračunalo za vselej. Tudi pri nas na Goriškdm upamo, da bo naše dobro ljudstvo obračunalo s sramotilci in sovražniki našega revnega, a poštenega ljudstva. Če so bile kdaj važne volitve, so gotovo te. Dragi rojaki, ali naj vodijo našo notranjo deželno upravo ljudje s protiverskim naziranjem? Gotovo ne! Da se pa to ne zgodi, v boj do zadnjega moža! Če tudi komu kandidat ne ugaja, disciplino se mora držati! Vsak pred svojim pragom ne more imeti poslanca. Zato pa vsi do zadnjega moža na volišče, da bo zmaga teliko bolj sijajna!

Iz Avč. — Vračajoč se iz Kanala dne 14. t. m. nekateri napredni možje domov v prijazni Kal, hoteli so mimogrede tudi nam pokazati njih naprednost. Ko so dospeli v vas, zasliši se nečloveško rujojenje z besedami: „Dol s klerikalci dol z Mihom Zega!“ Ko so se pri prvem napadu nakričali, šli so dalje v krčmo. Prišedši v krčmo, zagleda eden iz med njih moža iz njih okraja, kateri pa ni bil naprednjega mišljenja, pokliče še druge tri, ter pravi: Mi smo štirje, on je pa sam ja ga bomo zmagali. Mož pa ki je bil bolj zaveden od Kalskih naprednjakov, šel je od njih. Ker to jim ni bilo po volji, razlili so svojo jezo nad našimi ljudmi rekoč: „Mi ne bomo pri Avških klerikalcih dol z nerazsodno maso!“ Opozarjamo Te Pep, drži se bobro teh besed, pa ne samo Ti ampak vsi drugi liberalni možje iz Port Arturja, ki vsaki teden iščejo zavetja s svojim blagom pri „Avških klerikalcih in pri nerazsodni masi“. Glej! Tudi da tvoje besede ne bodo padle na nerodovitna tla, kakor tvoj kolega, ki istega večera ves od pijače in liberalnega duha pregnan padel na kamenita tla pa vendar izrekel besede „mi smo za napredek“ na licu pa se mu je poznalo da ste za rapredek. Takšna je naprednost liberalnih mož iz Kala.

Zahvala.

O priliki nenadomestne izgube in smrti moje nad vse ljubljene sestre

Terezije Toplikar,

izrekam tem potom svojo iskreno zahvalo šempaskemu g. župniku B. Grči, g. županu, vsem Oze-ljancem, ki so v tako velikem številu spremili nepozabno ranjko do kraja večnega počitka, posebno pa še g. Andreja Škarobot, ki se je toliko trudil za lepo spremstvo nepozabne ranjke.

Bog vsem povrni!

Gorica, 27. februarja 1908.

Ivan Toplikar,
brat.

Novo stavbeno podjetje Znidaršič & Stepančič v Renčah

prevzameta v izvršitev razna stavbena dela, načrte, tehnične proračune itd. Za obila naročila se toplo priporočata.

JUHE IN OMAKE
PRIPRAVLJENE IZ
Armour-jevega
Mesnega izvlečka
so močne, izdatne in cone.
Kjer se ga ne dobi, naj se piše ponj pod naslovom
HEINRICH STÖSSLER, DUNAJ, 1/20.

Odlikovana
mizarska
delavnica s stroje-
— vim obratom —
GORICA
- Tržaška ulica 18 -

ANT. ČERNIGOJ
izdeluje:

Za stavbe:	Za sobe:	Za cerkve:
Vrata okna podove stornice pregraje i. t. d.	Omare postelje mize umivalnike ponočne omarice stolice i. t. d.	Altarje klopi prižnice pulti klečalnice i. t. d.

ZALOGA:
vsakovrstnih strgarskih izdelkov kakor: nog stebri-
čev, važev itd. — Vsakovrstnih rezbarskih izdelkov,
kakor: cimrjev, podporic i. d.

Stroji na električno gonilno silo.

Izvrstno pecivo

priporoča spoštovanim meščanom in okoličanom
pekovski mojster

JAKOB BRATUŠ

v Gorici Šolska ulica št. 6.

V zalogi ima in prodaja moko prve vrste
Majdičevega mlina.

Ant. Obidič
čevljar

v Semeniški ulici 1
v Gorici

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri

za gospe in gospode.

Naročila se izvršuje hitro.

To pa je v resnici strašno sitno!

Vrat me boli, muči me kašelj,
katar se noče odpustiti, Ves život
me boli in kašelj mi niti ponoči ne
da miru. V takem položaju sem se
zadnjič nahajal in prav bal sem se,
da se me ne poloti kaka resna bo-
lezen. Priporočili so mi Fay-ove
pristine sodene pastilje, in povem ti,
da ko sem porabil 2 škatli ome-
njenih pastilj, bilo je vse pri kraju,
bil sem popolnoma zdrav. Posku-
site tudi vi s Fay-ovimi pastiljami.
Škatljica stane K 1.25 in se dobi
povsod.

W. Th. Guntzert, Dunaj IV/I Grosse Neu-
gasse 27.

Jakob Miklus
mizar in
lesni trgovec

v Podgori, na voglu novega
železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko, ima ve-
liko zalogo vsakovrstnega trde-
ga in mekega lesa domačega
in tujega, veliko zalogo pohiš-
va, vinskih posod, stiskalnic itd.

Posojilnica in hranilnica v Ajdovščini
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

VABILO
na XIV. redni občni zbor

ki se bo vršil
v nedeljo, dne 15. marca t. l. ob 3. uri popoldne
v združenem uradu v Ajdovščini

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva;
2. Poročilo pregledovalca računov;
3. Potrjenje račun-
skega sklepa za l. 1907;
4. Volitev načelstva in pregledovalcev računov;
5. Slučajnosti.

Za slučaj, da ne pride zadostno število udeležencev, se skliče drugo
zborovanje na isti dan ob 1/4 uri popoldne, katero bode sklepčno ne glede
na število zastopanih deležev.

Načelstvo.

V Ajdovščini, dne 18. februarja 1908.

Z blagom sem zadovoljen

je izvrstno

poroča Prvi kranjski tovarni te stenin trgovec Ivan Čergolj iz Trsta.

Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici.

ZAHVALA.

Za izkazano iskreno sočutje ob prebitki smrti našega preljublje-
nega nepozabnega soproga, očeta in brata gospoda

IVANA MAKAROVIC

posestnika in bivšega c. kr. poštarja v pokoju

kakor tudi za mnogoštevilno spremstvo k večnemu počitku izrekamo
tem potom svojo iskreno zahvalo preč. duhovščini, posebno domačemu
gosp. vikarju za njegov trud in posebno skrb, ter gosp. župniku iz
Podmelca. Dalje vsej odlični gospodi, znanec. prijateljem in sorod-
nikom; sploh vsem, ki so blagosrčno prihiteli spremiti k zadnjemu
počitku preblagega nam pokojnika.

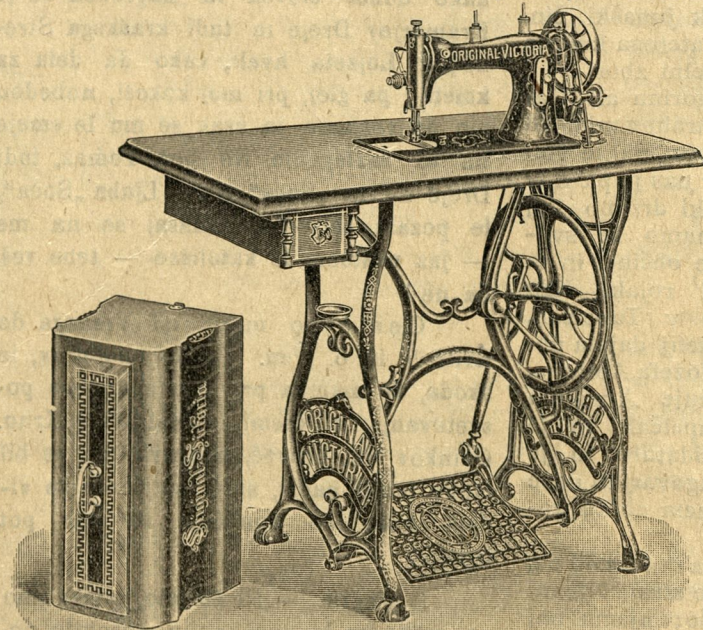
Vsem kličemo iz dna srca: Bog povrni!

V Avčah, 25. februarja 1908.

ŽALUJOČI OSTALI.

CENJ. DAME IN GOSPODJE — POZOR!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po-
dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, da ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original-Viktoria stroji delajo še po 15-
letni uporabi brezšumno.

Original-Victria stroji so nepreosljivi na
domačo rabo in obrtne namene.

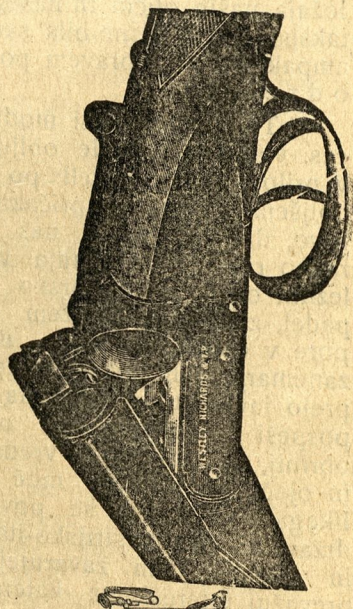
Original-Viktoria stroji so najpripravnejši
za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrda stavi
na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje
brezplačno.

Original-Victoria stroj so najboljši izdelek
vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko
ogledat si pred nakupom „Original-
Victoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“
strojev in drugih šivalnih strojev,
dvokoles „Puch“ orožja, municije in
vseh lovskih priprav pri tvrdki,

Kerševani & Čuk — Gorica Stolni trg (Piazza Duomo) št. 9.

Anton Kustrin,

trgovec v Gorici

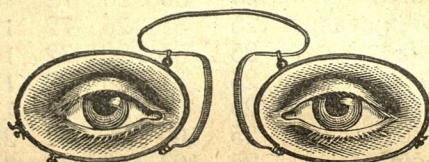
Gosposka ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu v mestu in na deželi
svojo trgovino jedilnega blaga n. pr.
kavo Santos, Sandomingo, Java, Cej-
lon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St.
Angelo, Korfu, istrsko in dalmatin-
sko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne
vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več
vrst riža. Miljsveče prve in druge
vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega
funta. Testenine iz tvornice Žnideršič
& Valenčič. Žveplenke družbe sv.
Cirila in Metoda. Moka iz Majdiče-
vega mlina iz Kranja in iz Joch-
maenn-oveg v Ajdovščini. Vse blago
prve vrste.

Epilepsja.

Kdor trpi na epilepsiji, bolezen sv. Valen-
tina in na drugih sličnih boleznih, ta naj
se obrne na privilegirano lekarno „Schwa-
nen-Apotheke, Frankfurt A. M. Tam
vdobi tozadevno brošuro brezplačno.

Pozor!

Edino naš rojak v Gorici, optikar
I. Primožič,

na Kornju št. 13, (konec Gosp. ulice)

ima veliko zalogo optičnih izdelkov,
kakor: Raznovrstna očala, zlata in iz
nikla, stekla iz kristala, v vseh števil-
kah. V zalogi ima razne toplotere,
daljnoglede, barometre, mikroskope,
vage za vino, za žganje, za špирite,
livele za zidarje, mizarje po najnižji
ceni,

Izvršuje vsakovrstne poprave in iste
dostavlja na dom.

Prva goriška tovarna
umetnik
ogrnjev

s strojnimi obratom izdeluje: rakete,
bengalične luči, rimske sveče, ko-
lesa i. t. d. i. t. d.

Kot posebnost izdeluje papirnate to-
piče. Zlasti priporoča jubilejne trasp-
arente v velikosti 120 cm X 200 cm s
podobo cesarjevo; in 100 cm X 150 cm
z monogramom.

Ferd. Makuc

pooblaščen in priznan pyrotehnik
Gorica, C. F. G. 34.

(Iz prijaznosti se sprejemajo naročila
tudi v kavarni „Dogana“ tik sodnijske
palače.)